

નાણાંકીય
વર્ષ 2022-23

સંપૂર્ણ બજેટ સંક્ષેપમાં

ICEE MAGIC

SPECIAL
ISSUE

કેન્દ્રીય
બજેટ

2022-23

સારાંશ અને વિશેષતાઓ

કેન્દ્રીય બજેટ મુખ્યબિંદુઓ

- ભારતમાં બજેટ વ્યવસ્થાપન
- બજેટનો ઇતિહાસ
- બજેટનો સારાંશ

icerajkotofficial
join our telegram
channel

icerajkot
follow us on youtube
channel

joinicerajkot.com
click to join our
whatsapp

icerajkot
follow us on instagram

icerajkot
follow us on facebook
channel

ભારતમાં બજેટ વ્યવસ્થાપન

- બજેટ શબ્દ ફ્રેંચ ભાષાના 'બોગેટ' (Bougette) માંથી ઉતરી આવેલો છે.
- તેમનો અર્થ ચામડાની થેલી એવો થાય છે. સૌ પ્રથમવાર ફ્રાન્સના નાણા મંત્રીએ નાણાકીય દસ્તાવેજોને વ્યવસ્થિત સાચવવા માટે ચામડાની થેલી નો ઉપયોગ કર્યો હતો.
- આથી આ પરંપરા મુજબ બજેટ રજૂ કરનાર નાણામંત્રી ચામડાની બેગ માં દસ્તાવેજો લઈને સંસદમાં રજૂ કરે છે.
- બંધારણમાં અનુચ્છેદ-112 માં વાર્ષિક નાણાકીય પત્રક (Annual Financial statement)/વાર્ષિક નાણાકીય આવક જાવકના વિવરણ ની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે.
- અનુચ્છેદ-112 અંતર્ગત રાષ્ટ્રપતિ દરેક નાણાકીય વર્ષ માટે સંસદના બંને ગૃહો સમક્ષ ભારત સરકારની તે નાણાકીય વર્ષ માટેની અંદાજિત આવક અને ખર્ચનું પત્રક રજૂ કરશે જેને 'વાર્ષિક નાણાકીય પત્રક' (Annual Financial Statement) કહેવામાં આવે છે.
- સામાન્ય રીતે આપણે તેને બજેટ કહીએ છીએ પરંતુ, ભારતીય બંધારણમાં બજેટ (Budget) શબ્દનો પ્રયોગ ક્યાંય પણ થયો નથી.
- બજેટએ સામાન્ય રીતે દેશની રાજકોષીય નીતિ (fiscal policy) ને પ્રતિબિંબિત કરે છે.
- સામાન્ય રીતે અંદાજપત્ર (બજેટ) એક નાણાકીય વર્ષ એટલે કે 1 એપ્રિલથી 31 માર્ચ માટે રજૂ કરવામાં આવે છે.

■ 2017-18થી કરવામાં આવેલા બજેટ (અંદાજપત્ર) સંબંધિત સુધારાઓ નીચે મુજબ છે:

1. અત્યાર સુધી (2016-17) સુધી ભારત સરકાર બે બજેટ અલગ-અલગ રજૂ કરતી હતી.

1. સામાન્ય બજેટ
2. રેલવે બજેટ

- પરંતુ 2017-18 થી બંને બજેટ અલગ-અલગ રજૂ ન કરતા એક સાથે જ રજૂ કરવાની પ્રણાલી શરૂ કરવામાં આવી છે. 1924થી 2016 (93 વર્ષ) સુધી રેલવે બજેટ સામાન્ય બજેટ થી અલગ રજૂ કરવામાં આવતું હતું.
- એકવર્ષ સમિતિની ભલામણથી રેલવે બજેટને 1921થી કેન્દ્રીય બજેટથી અલગ કરવામાં આવ્યું.
- જે સૌ પ્રથમવાર 1924માં રજૂ થયેલું, જે માત્ર રેલવે સાથે સંકળાયેલું હતું.
- જ્યારે કેન્દ્રીય બજેટ ભારત સરકારના રેલવે સિવાયના બધા જ મંત્રાલયોને સાંકળી લેતું હતું.
- 2. રેલવે બજેટ રેલવે મંત્રી દ્વારા ફેબ્રુઆરીના ત્રીજા સપ્તાહમાં લોકસભામાં રજૂ કરવામાં આવતું હતું.
- જ્યારે કેન્દ્રીય બજેટ નાણામંત્રી દ્વારા સામાન્ય રીતે ફેબ્રુઆરીના છેલ્લા કામકાજના દિવસે લોકસભામાં રજૂ કરવામાં આવતું હતું.
- પરંતુ હવે (વર્ષ 2017-18)થી બજેટ 1 ફેબ્રુઆરીના દિવસે રજૂ કરવાની નવી પ્રણાલી શરૂ કરવામાં આવી છે. માટે બજેટ પસાર કરતી વખતે લેખાનુદાન પસાર કરવું પડતું નથી.
- બજેટને લાગતી બંધારણીય જોગવાઈઓ (Constitutional Provisions for Budget) ભારતીય બંધારણ અનુચ્છેદ - 112 માં 'વાર્ષિક નાણાકીય પત્રક' એટલે કે બજેટને લગતી જોગવાઈઓ આપેલી છે.
- રાષ્ટ્રપતિ દરેક નાણાકીય વર્ષમાં કેન્દ્રીય નાણામંત્રી દ્વારા સંસદમાં બજેટ રજૂ કરાવે છે.
- બજેટ એ નાણાં ખરડો અને નાણાકીય ખરડા નું મિશ્ર સ્વરૂપ છે.
- બજેટ માત્ર લોકસભામાં જ રજૂ થાય છે અને રાજ્યસભામાં માત્ર સહમતી માટે મોકલાય છે.
- કોઈપણ પ્રકારના અનુદાનની માંગણી રાષ્ટ્રપતિની પૂર્વ મંજૂરી વિના થઈ શકતી નથી.
- સિંચિતનિધી માંથી નાણા ઉપાડવા માટે સંસદની મંજૂરી જરૂરી છે.
- રાજ્યસભા બજેટમાં કોઈ સુધારો કે તેનો અસ્વીકાર કરી શકશે નહીં, પરંતુ ફક્ત સલાહ આપી શકશે અને 14 દિવસમાં રાજ્યસભાએ બજેટને પરત મોકલવાનું રહેશે.
- લોકસભા રાજ્યસભાની ભલામણોનો સ્વીકાર કે અસ્વીકાર કરી શકે છે.
- રાષ્ટ્રપતિની પૂર્વ મંજૂરી વગર કર સંબંધી કોઈપણ ખરડો લોકસભામાં રજૂ કરી શકાય નહિ.
- બજેટ (અંદાજપત્ર) સંબંધિત વિશેષ બાબતો ભારતમાં સૌપ્રથમ 18 ફેબ્રુઆરી 1860માં રજૂ કરનાર બજેટનું શ્રેય લોર્ડ કેનિંગના કાર્યકાળ દરમિયાન વીતીય જેમ્સ વિલ્સનને ફાડે જાય છે. જેથી જેમ્સ વિલ્સન ભારતીય બજેટ પદ્ધતિ ના પિતા કહેવામાં આવે છે.

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkotofficial
join official telegram channel

બજેટનો ઇતિહાસ

- ભારતમાં સૌ પ્રથમ બજેટ 18 ફેબ્રુઆરી 1860 ના રોજ વાઈસરોય જેમ્સ વલ્સનની પરિષદમાં રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું.
- 1946માં વચગાળાની સરકાર નું બજેટ લિયાકત અલીખાને રજૂ કર્યું હતું.
- ભારતનું પહેલું બજેટ અંતરીમ એટલે કે મધ્યકાલિન બજેટ હતું. સ્વતંત્ર ભારતનું પ્રથમ બજેટ 26 નવેમ્બર 1947 થી 31 માર્ચ 1948 સુધી સાડાસાત મહિનાના સમયગાળા માટે હતું. એટલે કે આ અંતરીમ (વચગાળાનું) બજેટ હતું.
- ગણતંત્રમાં ભારતનું પહેલું બજેટ 1950 માં જોન મથાઈ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું.
- 1955 સુધી બજેટ ફક્ત અંગ્રેજીમાં જ છાપવામાં આવતું હતું. પરંતુ 1955 - 56થી બજેટ અંગ્રેજી અને હિન્દીમાં છાપવામાં આવે છે.
- ગુજરાત વિધાનસભામાં સૌથી વધુ વખત બજેટ રજૂ કરનાર - વજુભાઈ વાળા(17 વાર)
- ભારતની સંસદમાં સૌથી વધુ વખત બજેટ રજૂ કરનાર - મોરારજી દેસાઈ (10 વાર)
- ઈન્દિરા ગાંધી વર્ષ 1970માં સૌપ્રથમવાર કાર્યકારી નાણામંત્રી તરીકે બજેટ રજૂ કરનાર પ્રથમ મહિલા બન્યા હતા.
- નિર્મલા સીતારામન બજેટ રજૂ કરનાર બીજા મહિલા નાણામંત્રી તરીકે તેમજ પૂર્વકાલીન મહિલા નાણામંત્રી તરીકે બજેટ રજૂ કરનાર તેઓ પ્રથમ મહિલા બન્યા છે.
- આર. વેંકટરામન અને પ્રણવ મુખરજીએ રાષ્ટ્રપતિ છે જેમણે બજેટ પણ રજૂ પણ કર્યું હોય, કારણ કે રાષ્ટ્રપતિ બન્યા પહેલાં તેઓ નાણામંત્રી પણ હતા.
- યશવંત સિંહાના સમયથી બજેટ 5:00 વાગે રજૂ કરવાના બદલે સવારે 11:00 વાગે બજેટ રજૂ કરવાની શરૂઆત થઈ.
- કે.સી. નીયોગી એક માત્ર નાણામંત્રી છે કે જેઓ નાણામંત્રીના હોદ્દા પર રહ્યા હોવા છતાં બજેટ રજૂ કરી શક્યા નહીં. (તેઓ માત્ર 35 દિવસ માટે જ નાણામંત્રી પદે રહ્યા હતા)

■ અંદાજપત્ર ના બે પ્રકાર છે:

1. સમતોલ અંદાજપત્ર
2. અસમતોલ અંદાજપત્ર

સમતોલ અંદાજપત્ર:

→ જે અંદાજપત્રમાં અંદાજિત આવક અને અંદાજિત ખર્ચ સમાન હોય તેવું અંદાજપત્ર સમતોલ અંદાજપત્ર કહેવાય.

અસમતોલ અંદાજપત્ર:

→ જે અંદાજપત્રમાં અંદાજિત આવક અને અંદાજિત ખર્ચ ન હોય તેવું અંદાજપત્ર અસમતોલ અંદાજપત્ર કહેવાય.

ખાધવાળું અંદાજપત્ર:

→ સરકારનો અંદાજિત ખર્ચ છે જ્યારે અંદાજિત આવક કરતાં વધુ હોય ત્યારે તેને ખાધવાળું અંદાજપત્ર કહે છે. વિકાસશીલ દેશોમાં મુખ્યત્વે ખાધવાળું અંદાજપત્ર જોવા મળે છે.

પુરાંતવાળું અંદાજપત્ર:

→ સરકારના અંદાજિત ખર્ચ કરતાં જ્યારે અંદાજિત આવક વધુ હોય ત્યારે તેને પુરાંતવાળું અંદાજપત્ર કહે છે. વિકસિત દેશોમાં મુખ્યત્વે પુરાંતવાળું અંદાજપત્ર જોવા મળે છે. મંદીના સમયે મુખ્યત્વે ખાધવાળું અંદાજપત્ર જોવા મળે છે.

- અર્થશાસ્ત્રી એડમ સ્મિથે સમતોલ અંદાજપત્રની તરફેણ કરી હતી.
- અર્થશાસ્ત્રી કેઈન્સે અસમતોલ અંદાજપત્રની ભલામણ કરી હતી.
- કેઈન્સના મત મુજબ અર્થતંત્રમાં રોજગારી ટકાવી રાખવા રાજ્યે વધુ ખર્ચ કરવો આવશ્યક બને છે.

■ બજેટના પ્રકાર (Types of Budget)

→ સામાન્ય રૂપથી બજેટને 5 પ્રકારમાં વહેંચવામાં આવે છે.

- I. સામાન્ય બજેટ (General Budget)
- II. પ્રદર્શન બજેટ (Performance Budget)
- III. શૂન્ય આધારિત બજેટ (Zero Based Budget)
- IV. પરિણામ બજેટ (Outcome Budget)
- V. લૈંગિક બજેટ (Gender Budget)

■ બજેટ પસાર કરવાની પ્રક્રિયા (Procedure for passing Budget)

- I. ભારતના નાણામંત્રી દ્વારા લોકસભામાં બજેટ રજૂ થાય છે.
- II. બજેટ પર સામાન્ય ચર્ચા થાય છે.
- III. સંસદની વિભાગીય સમિતિઓ દ્વારા ચકાસણી
- IV. અનુદાનની (Grants) માગણીઓ પર મતદાન
- V. વિનિયોગ ખરડો (Appropriation Bill) પસાર કરવો
- VI. નાણાકીય ખરડો (Finance Bill) પસાર કરવો.

બજેટની મહત્વપૂર્ણ સંકલ્પનાઓ

1) વાર્ષિક નાણાકીય નિવેદન:

- વાર્ષિક નાણાકીય નિવેદન એ એક દસ્તાવેજ છે જે દર નાણાકીય વર્ષે બજેટ પ્રક્રિયાના ભાગરૂપે સંસદમાં રજૂ કરવામાં આવે છે, જે ભારતના બંધારણની કલમ 112 હેઠળ જરૂરી છે. દસ્તાવેજોમાં ચાલુ વર્ષ, પાછલા વર્ષ અને બજેટ વર્ષમાં સરકારની રસીદો અને ખર્ચનો સમાવેશ થાય છે.

2) આર્થિક વિકાસ:

- આર્થિક વૃદ્ધિ એ આર્થિક ચીજવસ્તુઓ અને સેવાઓના ઉત્પાદનમાં વધારો છે, જેની સરખામણીમાં એક સમયગાળાથી બીજા સમયગાળાની સરખામણીએ વધારો થાય છે. તેને નજીવી અથવા વાસ્તવિક (કુગાવા માટે સમાયોજિત) શરતોમાં માપી શકાય છે.

3) બજેટ:

- બજેટ શબ્દ જૂના ફ્રેન્ચ શબ્દ 'બ્યુજેટ' પરથી ઉતરી આવ્યો છે, જેનો અર્થ થાય છે ચામડાની થેલી અથવા વોલેટ. બજેટ શબ્દ અનેક દસ્તાવેજો માટે એક સામાન્ય શબ્દ છે, જેમાં વાર્ષિક નાણાકીય નિવેદનનો પણ સમાવેશ થાય છે. બજેટના અન્ય દસ્તાવેજોમાં અનુદાનની માંગ, વિનિયોગ બિલ, નાણાં બિલ, નાણાં બિલની જોગવાઈઓને સમજાવતું મેમોરેન્ડમ, મેક્રોઈકોનોમિક ફ્રેમવર્ક સ્ટેટમેન્ટ, રાજકોષીય નીતિ વ્યૂહરચના નિવેદન, મધ્યમ ગાળાના ખર્ચનું નિવેદન, વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

4) GDP:

- GDPનો અર્થ થાય છે "સકલ ઘરેલું ઉત્પાદન" અને તે દેશની અંદર સમયગાળા દરમિયાન (ખાસ કરીને 1 વર્ષ) ઉત્પાદિત (અને બજારમાં વેચાતી) તમામ અંતિમ ચીજવસ્તુઓ અને સેવાઓના કુલ નાણાકીય મૂલ્યનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે.

5) કાનૂની ટેન્ડર:

- કાનૂની ટેન્ડર એક એવી બાબત છે જેને કાયદા દ્વારા ખાનગી કે જાહેર દેવાની પતાવટ કરવાની પદ્ધતિ તરીકે અથવા રાજકોષીય જવાબદારીને પહોંચી વળવા માટે સ્વીકારવામાં આવે છે, જેમાં કરવેરાની ચૂકવણી, કરારોનું પાલન અને છેવટે નુકસાની કે દંડનો સમાવેશ થાય છે. લગભગ દરેક દેશ તેના રાષ્ટ્રીય ચલણનો ઉપયોગ કાનૂની ટેન્ડર તરીકે કરે છે.

6) સ્પેશિયલ ઇકોનોમિક ઝોન:

- સ્પેશિયલ ઇકોનોમિક ઝોન (SEZ) એ દેશમાં એક એવું ક્ષેત્ર છે જે એક જ દેશના અન્ય પ્રદેશોની તુલનામાં વિવિધ આર્થિક નિયમોને આધિન છે. સ્પેશિયલ ઇકોનોમિક ઝોન (SEZ)ના આર્થિક નિયમો પ્રત્યક્ષ વિદેશી રોકાણ (FDI)ને આકર્ષવા અને અનુકૂળ હોવાનું વલણ ધરાવે છે. સ્પેશિયલ ઇકોનોમિક ઝોન (SEZ)ની રચના સામાન્ય રીતે વિદેશી રોકાણને આકર્ષવા અને ટેકનોલોજીકલ પ્રગતિને વેગ આપવા માટે કરવેરા પ્રોત્સાહનોનો લાભ લઈને ઝડપી આર્થિક વિકાસને સરળ બનાવવા માટે કરવામાં આવે છે.

icerajkot

[joinicerajkot.com](https://www.joinicerajkot.com)
 join our whatsapp

[icerajkotofficial](https://t.me/icerajkotofficial)
 join official telegram channel

7) રાજકોષીય ખાધ:

- 'રાજકોષીય' શબ્દનો અર્થ વાર્ષિક સરકારી ખાતાના નિવેદનો અને ખાધ શબ્દનો અર્થ 'અછત' એવો થાય છે. તેથી, રાજકોષીય ખાધ એ શબ્દ છે જેનો ઉપયોગ સરકાર શું ખર્ચ કરે છે અને તે મહેસૂલ તરીકે શું એકત્રિત કરે છે તે વચ્ચેના તફાવતને વ્યાખ્યાયિત કરવા માટે થાય છે. રાજકોષીય ખાધ એ "નાણાકીય વર્ષ દરમિયાન ભંડોળમાં (દેવાની રસીદોને બાદ કરતાં) કુલ પ્રાપ્તિઓ કરતાં, દેવાની પુનઃચુકવણીને બાદ કરતા, ભારતના કોન્સોલિડેટેડ ફંડમાંથી કુલ વિતરણનો અતિરેક" છે.

8) મિશ્રિત (Blended) ફાઇનાન્સ:

- મિશ્રિત (Blended) ફાઇનાન્સ એ વિકાસશીલ દેશોમાં સ્થાયી વિકાસ માટે વધારાની નાણાકીય વ્યવસ્થા ઊભી કરવા માટે ડેવલપમેન્ટ ફાઇનાન્સનો વ્યૂહાત્મક ઉપયોગ છે. મિશ્રિત (Blended) ફાઇનાન્સ એવા પ્રોજેક્ટ્સ તરફ વાણિજ્યિક મૂડીને આકર્ષે છે જે સાતત્યપૂર્ણ વિકાસમાં ફાળો આપે છે, જ્યારે રોકાણકારને નાણાકીય વળતર પૂરું પાડે છે.

9) કાર્બન ટ્રેડિંગ:

- કાર્બન ટ્રેડિંગ એ પરમિટ અને ક્રેડિટની ખરીદી અને વેચાણની પ્રક્રિયા છે, જે પરમિટ ધારકને કાર્બન ડાયોક્સાઇડ નું ઉત્સર્જન કરવાની મંજૂરી આપે છે. કાર્બન ક્રેડિટ્સ અને કાર્બન વેપારને સરકારો દ્વારા અધિકૃત કરવામાં આવ્યા છે, જેનો ઉદ્દેશ એકંદરે કાર્બન ઉત્સર્જનમાં ક્રમશઃ ઘટાડો કરવાનો અને આબોહવા પરિવર્તનમાં તેમના યોગદાનને ઘટાડવાનો છે. કાર્બનના વેપારને કાર્બન ઉત્સર્જનના વેપાર તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.

બજેટનો સારાંશ

- નાણાં પ્રધાન નિર્મલા સીતારામને 1 ફેબ્રુઆરીએ કેન્દ્રીય બજેટ 2022 રજૂ કર્યું હતું.

■ અંદાજિત વૃદ્ધિ

- સરકારે ચાલુ નાણાકીય વર્ષ માટે અંદાજિત 9.2 ટકા અને અગાઉના વર્ષના 6.6 ટકાના સંકોચનની સરખામણીમાં 8 ટકાથી 8.5 ટકાના દરે વૃદ્ધિનો અંદાજ મૂક્યો છે.

■ ભારતીય અર્થતંત્રની સ્થિતિ

- કોવિડ -19 રોગચાળાં પહેલાં જ ભારતનું અર્થતંત્ર ડગમગી રહ્યું હતું. ગતિ ધીમી પડી ગઈ હતી અને ઉત્પાદન ઘટવાનું શરૂ થઈ ગયું હતું.
- કોવિડ -19 રોગચાળાંએ કુલ ઘરેલું ઉત્પાદન (GDP) ને તેના અત્યાર સુધીના સૌથી ખરાબ સ્તરે ધકેલી દીધું છે. ભારતે નાણાકીય વર્ષ 2020-21માં સતત બે ત્રિમાસિક ગાળામાં નકારાત્મક વૃદ્ધિ સાથે પ્રથમ વખત ટેકનિકલ મંદીનો અનુભવ કર્યો હતો.
- જો કે, કોવિડ રસીના આગમન અને તેના પરિણામે કેસોમાં ઘટાડો થવાને કારણે પ્રતિબંધો ધીમે ધીમે હળવા થવા લાગ્યા અને વ્યવસાયિક પ્રવૃત્તિઓ ફરી શરૂ થવા લાગી.
- પરિણામે, અર્થતંત્રમાં પ્રથમ ત્રિમાસિક ગાળા (ક્વાર્ટર 1) વર્ષ 2022માં 20.1 ટકાનો વધારો થયો હતો, જેનું મુખ્ય કારણ ઓછી બેઝ ઇન્ફ્લેક્શન હતી અને ત્યારથી તે પોઝિટિવ ઝોનમાં જ રહી છે. નાણાકીય વર્ષ 2022 ના બીજા ક્વાર્ટરમાં ભારતનો GDP 8.4 ટકા રહ્યો છે.
- ઇન્ટરનેશનલ મોનેટરી ફંડ (IMF) અને વર્લ્ડ ઇકોનોમિક ફોરમ (WEF) જેવી એજન્સીઓએ તેમના આર્થિક દૃષ્ટિકોણમાં દર્શાવ્યું છે કે ભારત વિશ્વની સૌથી ઝડપથી વિકસતી અર્થવ્યવસ્થા બનવા તરફ આગળ વધી રહ્યું છે.

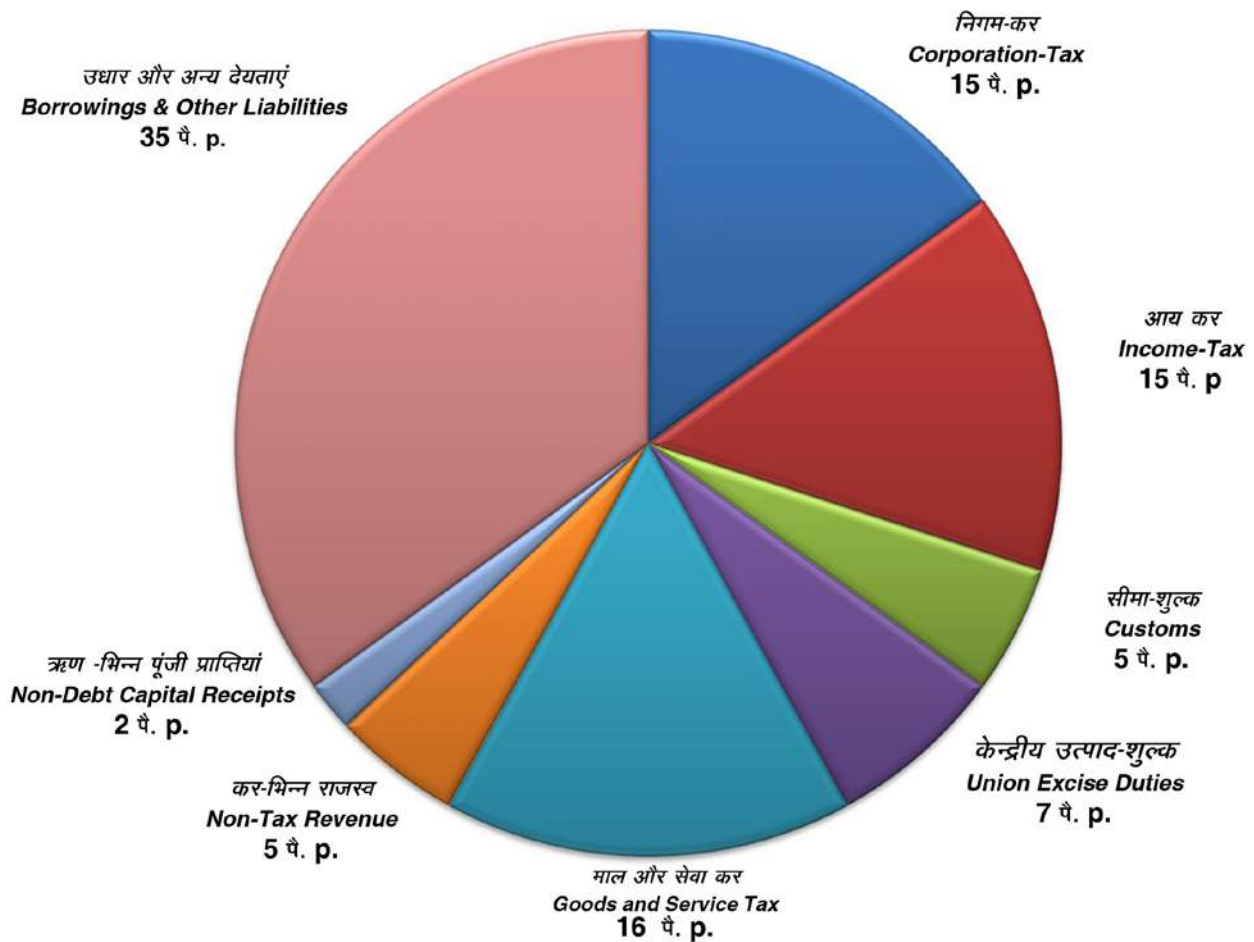
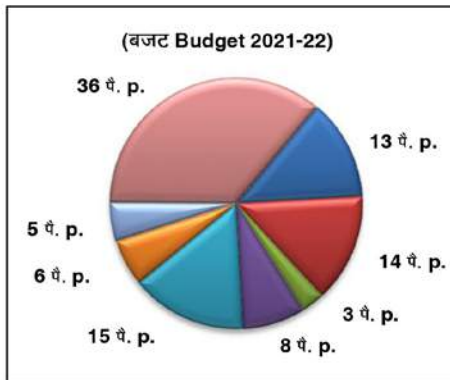
■ બજેટના ચાર મુખ્ય આધારસ્તંભ

1. પ્રધાનમંત્રી ગતી શક્તિ (PM Gati Shakti)
2. સર્વસમાવેશક વિકાસ (Inclusive development)
3. ઉત્પાદકતામાં વૃદ્ધિ અને રોકાણ, Sunrise Opportunities, ઊર્જા પરિવર્તન અને આબોહવાની કામગીરી
4. રોકાણને ધિરાણ

2

रुपया कहां से आता है Rupee Comes From (बजट Budget 2022-23)

- टिप्पणियां:-1. कुल प्राप्तियों में करों और शुल्कों में राज्यों का हिस्सा शामिल है, जिन्हें पृष्ठ 1 पर सारणी में घटा दिया गया है
2. आंकड़ों को पूर्णांकित किया गया है।

- Notes:-1. Total receipts are inclusive of States' share of taxes and duties which have been netted in the table on page1.
2. Figures have been rounded off.

icerajkot

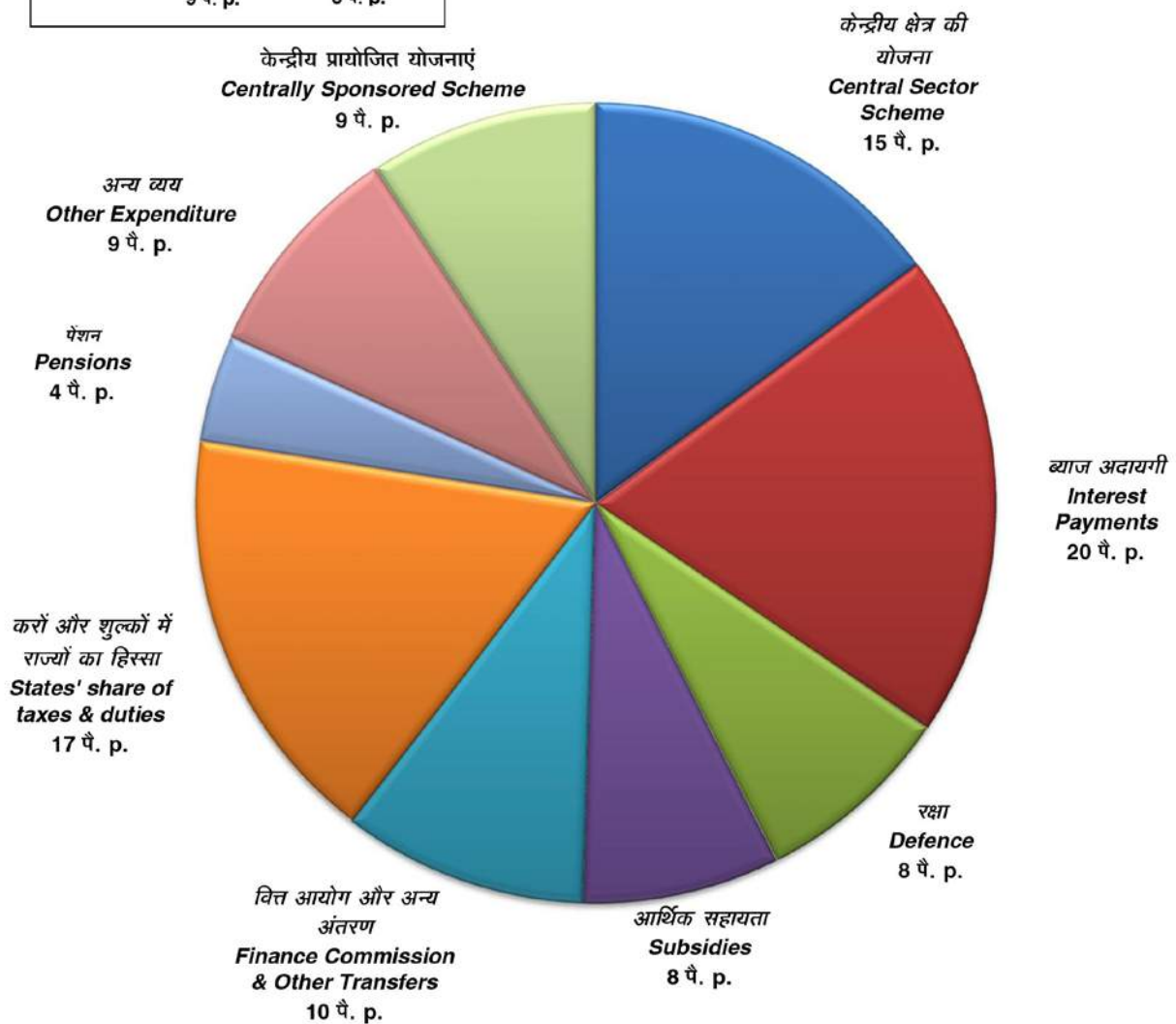
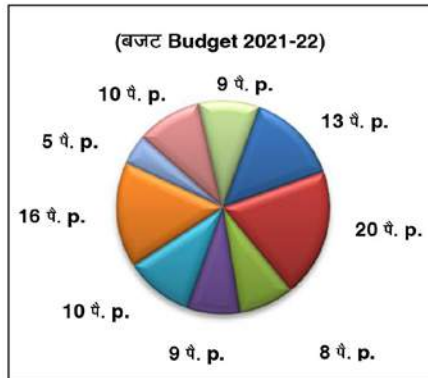
joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkotofficial
join official telegram channel

5

रुपया कहां जाता है Rupee Goes To (बजट Budget 2022-23)

टिप्पणी :-1. कुल व्यय में करों और शुल्कों में राज्यों का हिस्सा शामिल है, जिन्हें पृष्ठ 1 पर सारणी में प्राप्तियों में से घटा दिया गया है।

2. आंकड़ों को पूर्णांकित किया गया है।

Note:-

1. Total expenditure is inclusive of the States' share of taxes and duties which have been netted against receipts in the table on page 1.

2. Figures have been rounded off.

બજેટ 2022-2023ની મુખ્ય વિશેષતાઓ

કરવેરા:

- વ્યક્તિગત આવક: વ્યક્તિગત આવકવેરાના સ્લેબમાં કોઈ ફેરફાર નહીં
- વર્ચ્યુઅલ ડિજિટલ એસેટ: સરકારે નાણાકીય વર્ષ 2022-23 માં ડિજિટલ રૂપિયા, અથવા સેન્ટ્રલ બેંક ડિજિટલ કરન્સી (CBDC) જારી કરવાનો પ્રસ્તાવ મૂક્યો છે.
- આ ઉપરાંત બજેટમાં વર્ચ્યુઅલ એસેટ્સ પર 30 ટકા ટેક્સ લાદવાની દરખાસ્ત પણ રજૂ કરવામાં આવી હતી, જેમાં ખાનગી ક્વિટોકરન્સી અને નોન-ફિજિબલ ટોકન્સના ટ્રેડિંગને અસરકારક રીતે કાયદેસરતા આપવામાં આવી હતી.
- આ વ્યાપકપણે કેન્દ્રની ફિયાટ ડિજિટલ કરન્સી ધરાવવાની યોજના સાથે સુસંગત છે, જ્યારે કાનૂની ટેન્ડર તરીકે ખાનગી વર્ચ્યુઅલ સિક્કાના ઉપયોગને મંજૂરી આપી નથી.
- એક નિશ્ચિત મર્યાદાથી ઉપરના વ્યવહારો માટે 1% નો TDS વસૂલવામાં આવશે. કોઈ કપાત અને છૂટની મંજૂરી નથી. આવી અસ્ક્યામતોના હસ્તાંતરણથી થતું નુકસાન અન્ય કોઈ સામે બંધ કરી શકાતું નથી.

નાણાકીય વર્ષ 2022-2023 માટે આવકવેરા સ્લેબ

જૂની કર વ્યવસ્થા (કપાત અને છૂટ સાથે)	કુલ આવક	નવી કર વ્યવસ્થા (કપાત અને મુક્તિ સાથે)
શૂન્ય	2.5 લાખ સુધી	શૂન્ય
5 ટકા	2,50,000 થી 5 લાખ સુધી	5 ટકા
20 ટકા	5,00,001 થી 7.5 લાખ સુધી 7,50,001 થી 10 લાખ સુધી	10 ટકા 15 ટકા
30 ટકા	10,00,001 થી 12.5 લાખ સુધી 12,50,001 થી 15 લાખ સુધી 15,00,001 અને તેથી વધુના સ્તરેથી	20 ટકા 25 ટકા 30 ટકા

આવક:

- ડિજિટલ કરન્સી: ડિજિટલ કરન્સીને પ્રોત્સાહન આપવા માટે RBI દ્વારા 2022-23થી શરૂ થનારી બ્લોકચેઇન અને અન્ય ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરીને ડિજિટલ રૂપિયો જારી કરવામાં આવશે.
- કોર્પોરેટ ટેક્સ 18થી ઘટાડીને 15% કરાયો કોર્પોરેટ સરચાર્જ 12%થી ઘટાડીને 7% કરાયો સહકારી સરચાર્જ 12%થી ઘટાડીને 7% કરાયો દિવ્યાંગો માટે પણ ટેક્સમાં રાહતની જાહેરાત કરવામાં આવી છે.
- જેમ્સ અને જવેલરી પર કસ્ટમ ડ્યુટીમાં ઘટાડો જેમ્સ અને જવેલરી પર કસ્ટમ ડ્યુટી ઘટાડીને 5 ટકા કરવામાં આવી છે.

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkotofficial
join official telegram channel

■ અપડેટેડ રિટર્નની નવી જોગવાઈ:

- અંદાજપત્રમાં કરદાતાઓને વધારાના કરની ચુકવણી પર અપડેટેડ રીટર્ન ફાઇલ કરવાની મંજૂરી આપતી નવી જોગવાઈની દરખાસ્ત કરવામાં આવી છે. આ અપડેટેડ રિટર્ન સંબંધિત આકારણી વર્ષના અંતથી બે વર્ષની અંદર ફાઇલ કરી શકાય છે.
- ટેક્સ ફાઇલિંગ થયેલી ભૂલોને સુધારવા માટે તક અપાશે. ITR માં ભૂલ હશે તો 2 વર્ષ સુધી સુધારી શકાશે.
- સરકારી કર્મચારીઓને મોટી ભેટ પેન્શનમાં ટેક્સમાં છૂટ મળશે.

■ ફાઇનાન્સ:

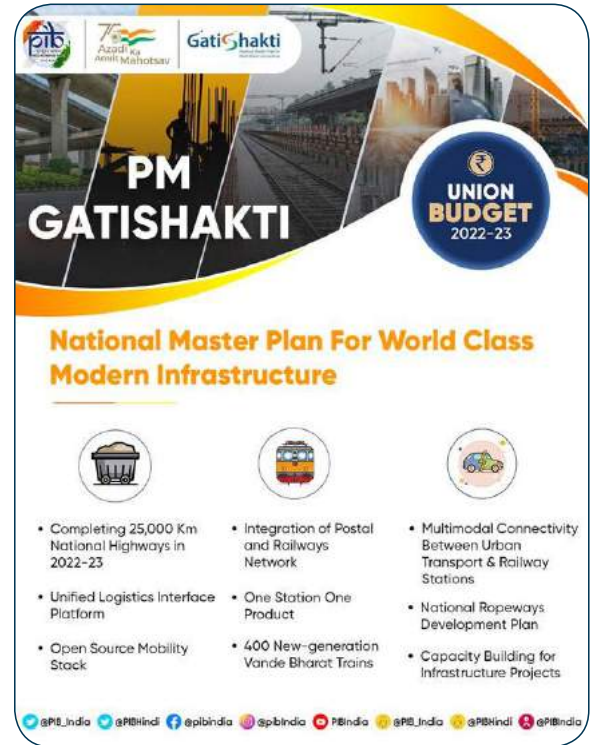
- નાના અને મધ્યમ કદના વ્યવસાયો માટે ઇમરજન્સી ક્રેડિટ લાઇન ગેરંટી યોજના માર્ચ 2023 સુધી લંબાવાશે.
- ઊર્જા સંક્રમણ અને આબોહવાની કાર્યવાહી એ સરકારની મુખ્ય પ્રાથમિકતા રહેશે.
- જીવન વીમા નિગમ(LIC)નો પબ્લિક ઇશ્યુ(IPO) ટૂંક સમયમાં અપેક્ષિત છે.
- ગયા વર્ષના બજેટની પહેલને આ બજેટમાં પૂરતી ફાળવણી કરવામાં આવી છે.
- વિશેષ આર્થિક ઝોન એક્ટને નવા કાયદા સાથે બદલવામાં આવશે.
- રિઝોલ્યુશન પ્રક્રિયાને ઝડપી બનાવવા માટે નાદારી કોડમાં સુધારો કરવામાં આવશે.
- કંપનીઓના સમાપ્તી સમયને હાલમાં 2 વર્ષથી ઘટાડીને 6 મહિના કરવાનો હેતુ છે.
- લોંગ ટર્મ કેપિટલ ગેઇન સરચાર્જ 15 ટકા સુધી મર્યાદિત રહેશે.

■ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર પ્રોજેક્ટ:

- મોટા ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર પ્રોજેક્ટ્સમાં, સરકારે નીચે મુજબની દરખાસ્ત કરી છે:
- નલ સે જલ યોજના માટે રૂ. 60,000 કરોડની ફાળવણી
- વિવિધ રાજ્યોમાં પાંચ નદી સાથે જોડાયેલા પ્રોજેક્ટ
- પ્રધાનમંત્રી આવાસ યોજનામાં વધારાના 48,000 કરોડ રૂપિયા
- પૂર્વોત્તરમાં માળખાગત વિકાસને પ્રોત્સાહન

■ પરિવહન:

- આગામી ત્રણ વર્ષમાં 400 ઊર્જા કાર્યક્રમ ટ્રેનોનું ઉત્પાદન કરવામાં આવશે.
- વર્ષ 2022/23માં રાષ્ટ્રીય ધોરીમાર્ગોના નેટવર્કને 25,000 કિ.મી.નો વિસ્તાર કરવામાં આવશે.
- બેટરી સ્વેપિંગ પોલિસી
- ઓટોમોબાઇલ્સ માટે EV ચાર્જિંગ સ્ટેશનોને મંજૂરી આપવા માટે બેટરી સ્વેપિંગ પોલિસી ઘડવામાં આવશે.
- EV ઇકોસિસ્ટમમાં કાર્યદક્ષતામાં સુધારો કરીને ખાનગી ક્ષેત્રને બેટરી અને ઊર્જા માટે સેવા તરીકે સ્થાયી અને નવીન બિઝનેસ મોડલ્સ બનાવવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવશે.
- એક્સપ્રેસ વે માટે પ્રધાનમંત્રી ગતિશક્તિ માસ્ટરપ્લાન આગામી નાણાકીય વર્ષમાં તૈયાર કરવામાં આવશે.
- આગામી ત્રણ વર્ષમાં 100 પ્રધાનમંત્રી ગતિશક્તિ ટર્મિનલ્સ સ્થાપિત કરવામાં આવશે.
- મલ્ટિ-મોડલ અભિગમ દ્વારા ગતિશક્તિના માધ્યમથી લાભકારક મંચ પર માળખાગત સુવિધાને આધુનિક બનાવવા જાહેર રોકાણ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં આવશે.
- પ્રધાનમંત્રી ગતિશક્તિ અર્થવ્યવસ્થાને આગળ વધારશે અને યુવાનો માટે રોજગારીની વધારે તકો તરફ દોરી જશે.

ટેલિકોમ:

- સરકાર 2022માં 5G હરાજી કરશે અને 5G માટે ડિઝાઇન-સંચાલિત ઉત્પાદન માટેની યોજના ઉત્પાદન સાથે જોડાયેલી યોજનાનો ભાગ હશે.

રેલ્વે:

- આગામી 3 વર્ષમાં 400 નવી પેઢીની વંદે ભારત ટ્રેનનું નિર્માણ કરવામાં આવશે.
- વંદે ભારત એ નામ છે જે ભારતના પોતાના સેમી-હાઈ સ્પીડ ટ્રેન સેટને આપવામાં આવ્યું છે, 16 કોચનું કલેક્શન છે, સેલ્ફ-પ્રોપેલ્ડ છે, અને તેમને ચલાવવા માટે એન્જિનની જરૂર નથી.
- આને ડિસ્ટ્રિબ્યુટેડ ટ્રેક્શન પાવર કહેવામાં આવે છે, જે લોકોમોટિવ-હોલ્ડ ટ્રેનોના બદલામાં વિશ્વભરમાં વધુને વધુ સામાન્ય બની રહી છે.
- 400 ટ્રેનો મોટે ભાગે હળવા વજનવાળા એલ્યુમિનિયમની બનાવવામાં આવશે, જ્યારે તેના કોચ ભારતની પરંપરાગત પસંદગીની ધાતુથી બનાવવામાં આવશે.
- એલ્યુમિનિયમથી બનેલો દરેક ટ્રેનનો સેટ આશરે 50 ટન હળવો હોય છે, જે સ્ટીલમાંથી બનેલા તેના સમકક્ષોની સરખામણીએ ઘણી ઓછી ઊર્જાનો વપરાશ કરે છે.
- દરેક ટ્રેન સેટની કિંમત વર્તમાન ટ્રેનની સરખામણીએ આશરે 25 કરોડ રૂપિયા વધારે છે, જેની કિંમત 16 કોચના સેટ દીઠ આશરે 106 કરોડ રૂપિયા છે.

રેલ્વે બજેટ:

- 1924માં અંગ્રેજો દ્વારા અલગ રેલ્વે બજેટ શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું.
- કેન્દ્રીય કેબિનેટે 2016માં રેલ્વે બજેટને સામાન્ય બજેટમાં ભેળવી દેવાનો નિર્ણય કર્યો હતો, આ રીતે અલગ રેલ્વે બજેટ રાખવાની 92 વર્ષ જૂની પરંપરાનો અંત આવ્યો હતો.
- સ્વર્ગીય શ્રી અરુણ જેટલી વર્ષ 2017માં પ્રથમ નાણાં મંત્રી બન્યાં હતાં, જેમણે વર્ષ 2017-18 માટે એકીકૃત બજેટ પ્રસ્તુત કર્યું હતું.
- સુરક્ષા અને ક્ષમતા વધારવા માટે 2,000 કિમીનું રેલ્વે નેટવર્ક સ્વદેશી ટેકનોલોજી કવચ હેઠળ લાવવામાં આવશે.
- રેલ્વે મંત્રાલયને 140367.13 કરોડ રૂપિયા ફાળવવામાં આવશે - જે પાછલા નાણાકીય વર્ષના સુધારેલા આંકડા કરતા 20,311 કરોડ રૂપિયા વધુ છે.
- “એક ઉત્પાદન એક રેલ્વે સ્ટેશન” લોકપ્રિય થશે.

શિક્ષણ:

- રોગચાળાથી અસરગ્રસ્ત શિક્ષણ ક્ષેત્રને વધુ વેગ આપતા, કેન્દ્રીય બજેટમાં વિદ્યાર્થીઓને સુલભતા પૂરી પાડવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં આવ્યું હતું.
- નેચરલ, ઝીરો બજેટ અને ઓર્ગેનિક ખેતી અને આધુનિક સમયની કૃષિની જરૂરિયાતને પહોંચી વળવા માટે એગ્રિકલ્ચર યુનિવર્સિટીના અભ્યાસક્રમમાં સુધારો કરવામાં આવશે.
- રોગચાળાને કારણે ભણતરના નુકસાનને પહોંચી વળવા માટે એક વર્ગ એક ટીવી ચેનલ, PM-eVIDYA યોજનાની 12 ચેનલોમાંથી વધારીને 200 ચેનલો કરવામાં આવશે, જેથી પ્રાદેશિક ભાષાઓમાં તમામ વર્ગ 1 થી 12 માટે પૂરક શિક્ષણની સુવિધા મળી શકે.

PRODUCTIVITY ENHANCEMENT AND INVESTMENT (1/3)
EASE OF DOING BUSINESS 2.0
"TRUST BASED GOVERNANCE"

UNION BUDGET 2022-23

- Integration of central and state level systems through IT bridges
- Unique Land Parcel Identification Number for IT based management of land records
- Establishing C-PACE to facilitate voluntary winding up of companies
- End to end online e-Bill System and utilising surety bonds in government procurement
- Animation, Visual effects, Gaming, and Comic (AVCG) promotion task force
- Support to 5G under PLI scheme
- Opening up defence R&D for industry, startups and academia
- 68% capital procurement budget for Defence sector from domestic industry in 2022-23

@PIB_india @PIBHindi @pibindia @pibindia PIBindia @PIB_India @PIBHindi @PIBHindi

Education
Building Smart India With Quality Skills

- Digital University with Universal Education
- Launch of DESH-Stack E-Portal: A Digital Ecosystem for Skilling and Livelihood
- High Quality E-Content through Digital Teachers
- 'One Class One TV' Channel Programme Expanded from 12 to 200 TV Channels
- Startups to Facilitate Drone Shakti for Drone-As-A-Service
- 750 Virtual Labs in Science & Mathematics
- 75 Skilling E-Labs for Simulated Learning Environment

@PIB_india @PIBHindi @pibindia @pibindia PIBindia @PIB_India @PIBHindi @PIBHindi

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsappicerajkotofficial
join official telegram channel

- વિદ્યાર્થીઓને વિશ્વ કક્ષાની ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણની સુલભતા પહોંચાડવાના હેતુથી ડિજિટલ યુનિવર્સિટી વિકસાવવામાં આવશે અને શરૂ કરવામાં આવશે.
- કૌશલ્યવર્ધક કાર્યક્રમોને નવેસરથી ઘડવામાં આવશે. યુવાનોના કૌશલ્ય, અપસ્કિલિંગ અને પુનઃકૌશલ્ય માટે ડિજિટલ DESH ઇ-પોર્ટલ લોન્ચ કરવામાં આવશે.
- વિવિધ માધ્યમો દ્વારા ગુણવત્તાયુક્ત ઇ સામગ્રી બનાવવામાં આવશે. શિક્ષકોને વધુ સારા ઇ શિક્ષણના પરિણામોનો ઉપયોગ કરવા માટે તાલીમ આપવામાં આવશે.
- શહેરી આયોજન અભ્યાસક્રમો માટે પ્રત્યેકને રૂ. 250 કરોડના એન્ડોવમેન્ટ ફંડ સાથે 5 ઉત્કૃષ્ટતા કેન્દ્રો સ્થાપિત કરવામાં આવશે, જે શહેરી ક્ષેત્રના વિકાસમાં મદદરૂપ થશે.
- શૈક્ષણિક સંસ્થાઓને સંરક્ષણ બજેટના દાયરામાં સંશોધન અને વિકાસ માટે પ્રોત્સાહન અને ટેકો આપવામાં આવશે.

■ આરોગ્ય:

- હેલ્થકેર બજેટના સંદર્ભમાં, ભારત તેના સરકારી બજેટમાં આરોગ્યને આપવામાં આવેલી પ્રાથમિકતામાં 189 દેશોમાંથી 179માં ક્રમે છે. ભારતમાં આરોગ્ય એ રાજ્યનો વિષય હોવાથી, સરકારી આરોગ્યસંભાળ ખર્ચની તપાસ કરતી વખતે રાજ્યો દ્વારા આરોગ્યસંભાળ પર ખર્ચ કરવો સૌથી વધુ મહત્વનો છે.
- નેશનલ ડિજિટલ હેલ્થ ઇકોસિસ્ટમ: નેશનલ ડિજિટલ હેલ્થ ઇકોસિસ્ટમ માટે એક ખુલ્લું પ્લેટફોર્મ શરૂ કરવામાં આવશે. તેમાં સ્વાસ્થ્ય પ્રદાતાઓ અને સ્વાસ્થ્ય સુવિધાઓની ડિજિટલ રજિસ્ટ્રીઝ, વિશિષ્ટ સ્વાસ્થ્ય ઓળખ અને સ્વાસ્થ્ય સુવિધાઓની સાર્વત્રિક સુલભતા સામેલ હશે.
- નેશનલ ટેલિ મેન્ટલ હેલ્થ પ્રોગ્રામ: રોગચાળાએ તમામ ઉંમરના લોકોમાં માનસિક સ્વાસ્થ્ય સમસ્યાઓમાં વધારો કર્યો છે.
- ગુણવત્તાયુક્ત માનસિક સ્વાસ્થ્ય પરામર્શ અને સંભાળ સેવાઓની સુલભતાને વધુ સારી બનાવવા માટે, રાષ્ટ્રીય ટેલી મેન્ટલ હેલ્થ પ્રોગ્રામ શરૂ કરવામાં આવશે.
- આમાં શ્રેષ્ઠતાના 23 ટેલિ મેન્ટલ હેલ્થ સેન્ટરનું નેટવર્ક શામેલ હશે, જેમાં નિમ્હન્સ નોડલ સેન્ટર છે અને IIT-બેંગલોર ટેકનોલોજિકલ સહાય પૂરી પાડે છે.

■ ખેતી:

- ઘઉં, ડાંગર, ખરીફ અને રવી પાકોની ખરીદી, 1 કરોડથી વધુ ખેડૂતોને લાભ
- લઘુત્તમ ટેકાના ભાવ માટે સીધી ચુકવણી માટે 2.37 લાખ કરોડ.
- રસાયણ મુક્ત, પ્રાકૃતિક ખેતીને દેશભરમાં પ્રોત્સાહન આપવામાં આવશે.
- 2022 બાજરીનું વર્ષ બનશે - બાજરી ઉત્પાદનો માટે લણણી પછીના મૂલ્ય સંવર્ધન માટે ટેકો
- પાકના મૂલ્યાંકન અને જંતુનાશકોના છંટકાવ માટે કિસાન ડ્રોનનો ઉપયોગ કરવો
- 44,000 કરોડના ખર્ચે કેન-બેતવા નદીને જોડતો પ્રોજેક્ટ, 9.0 લાખ હેક્ટર ખેડૂતોની જમીનને લાભ આપશે.

HEALTH

UNION BUDGET 2022-23

- National Digital Health Ecosystem will be rolled out
- National Tele Mental Health Programme will be launched for quality counseling
- Integrated architecture: **Mission Shakti, Mission Vatsalya, Saksham Anganwadi, and Poshan 2.0** to be launched
- Two lakh Anganwadis to be **upgraded to Saksham Anganwadis**

@PIB_India @PIBHindi @pibindia @pibindia PIBIndia @PIB_India @PIBHindi @PIBHindi

AGRICULTURE AND FOOD PROCESSING

UNION BUDGET 2022-23

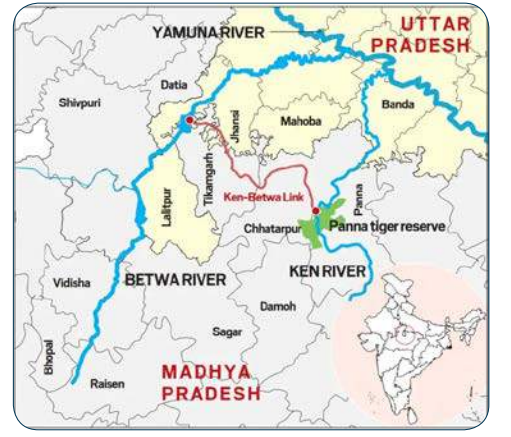
RESILIENT GROWTH DESPITE PANDEMIC

- Record Foodgrains Production and Enhanced procurement
- 2.37 lakh crore direct payment of MSP to 163 lakh farmers
- Promoting chemical free natural farming
- Promoting post harvest value addition, consumption and branding of millet products
- Delivery of Digital and Hi-Tech services to farmers in PPP mode
- Use of Kisan Drones to aid farmers
- Launching fund with blended capital to finance agriculture start ups
- Ken Betwa Link Project to benefit 9.1 lakh hectare farm land

@PIB_India @PIBHindi @pibindia @pibindia PIBIndia @PIB_India @PIBHindi @PIBHindi

■ કેન-બેતવા લિન્ક પ્રોજેક્ટ:

- નદીઓને એકબીજા સાથે જોડવા માટે રાષ્ટ્રીય પરિપ્રેક્ષ્ય યોજના હેઠળનો આ પહેલો પ્રોજેક્ટ છે.
- તેમાં યમુનાની બંને ઉપનદીઓ કેન નદીમાંથી બેતવા નદીમાં પાણી પહોંચાડવાની પરિકલ્પના કરવામાં આવી છે.
- કેન-બેતવા લિન્ક કેનાલ 221 કિલોમીટર લાંબી હશે, જેમાં 2 કિલોમીટર લાંબી ટનલ પણ સામેલ છે.
- રેલ્વે નાના ખેડૂતો અને MSMEs માટે નવા ઉત્પાદનો વિકસાવશે.

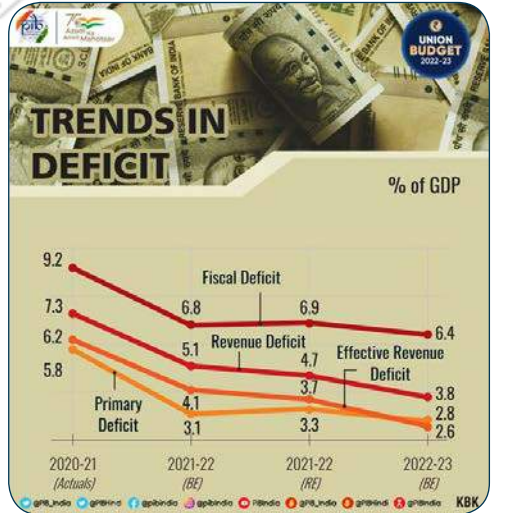

■ સંરક્ષણ:

- સંરક્ષણ માટે મૂડી પ્રાપ્તિ બજેટમાં 10 ટકાનો વધારો કરવામાં આવ્યો છે - 58 ટકાથી વધારીને 68 ટકા કરવામાં આવ્યો છે.
- અસર: આનાથી સંરક્ષણ ઉપકરણોની આયાત પર દેશની નિર્ભરતા ઓછી થશે.
- સંરક્ષણ સંશોધન અને વિકાસ સ્ટાર્ટ-અપ્સ, ખાનગી ઉદ્યોગ અને શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ માટે ખોલવામાં આવશે. આ માટે R&D બજેટના 25 ટકા અલગ રાખવામાં આવશે.
- ખાનગી ઉદ્યોગને લશ્કરી પ્લેટફોર્મ અને ઉપકરણોની ડિઝાઇન અને વિકાસ હાથ ધરવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવશે.
- ખાધ /ખર્ચ: બજેટમાં 2022/23 માં કુલ ઘરેલું ઉત્પાદન (GDP) ના 6.4 ટકા અને 2025/26 સુધીમાં 4.5 ટકાની રાજકોષીય ખાધનો અંદાજ છે.
- તેણે 2021/22 માટે રાજકોષીય ખાધને GDPના 6.9 ટકા પર પણ સુધારી હતી.
- નાણાકીય વર્ષ 23માં રાજ્યોને GDPમાં 4 ટકા રાજકોષીય ખાધની મંજૂરી આપવામાં આવશે.

■ રાજકોષીય ખાધ:

- રાજકોષીય શબ્દ વાર્ષિક સરકારી ખાતાના નિવેદનોનો સંદર્ભ આપે છે અને ખાધ શબ્દનો અર્થ 'અછત' થાય છે.
- તેથી, રાજકોષીય ખાધ એ શબ્દ છે જેનો ઉપયોગ સરકાર શું ખર્ચ કરે છે અને તે મહેસૂલ તરીકે શું એકત્રિત કરે છે તે વચ્ચેના તફાવતને વ્યાખ્યાયિત કરવા માટે થાય છે.
- રાજકોષીય ખાધ એ "નાણાકીય વર્ષ દરમિયાન ભંડોળમાં (દેવાની રસીદોને બાદ કરતાં) કુલ પ્રાપ્તિઓ કરતાં, દેવાની પુનઃચુકવણીને બાદ કરતા, ભારતના કોન્સોલિડેટેડ ફંડમાંથી કુલ વિતરણનો અતિરેક" છે.

■ MSMEs અને સ્ટાર્ટઅપ્સ:

- MSMEs ને રૂ. 6,000 કરોડનો કાર્યક્રમ પાંચ વર્ષમાં શરૂ કરવામાં આવશે.
- ઉદ્યમ, ઈ-શ્રમ, NCS અને અસીમ પોર્ટલ જેવા MSMEs ને એકબીજા સાથે જોડવામાં આવશે, તેમનો વ્યાપ વધારવામાં આવશે.

દરખાસ્ત:

- બજેટને આધાર આપતા એક સ્તંભ તરીકે આબોહવાની કાર્યવાહીને પ્રકાશિત કરવામાં આવી હતી, તેની સાથે સાથે ગતિ શક્તિ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર માસ્ટરપ્લાન, સર્વસમાવેશક વિકાસ અને ઊર્જા સંક્રમણનો સમાવેશ થાય છે.
- કેન્દ્રીય પર્યાવરણ, વન અને જળવાયુ પરિવર્તન મંત્રાલય (MOEFCC)માં 2021-22માં 2,520 કરોડ રૂપિયાની તુલનામાં 3,030 કરોડ રૂપિયાનો અંદાજિત ખર્ચ વધારે જોવા મળ્યો છે.

- Interlinking Udyam, E-Shram, NCS, ASEEM Portals
- Extending ECLGS with focus on Hospitality & Related Enterprises
- Revamping CGTMSE with additional credit of 2 lakh crore
- Rolling out of RAMP Programme: Raising & Accelerating MSME Performance with outlay of 6000 crore over 5 years

icerajkot

[joinicerajkot.com](https://www.joinicerajkot.com)
 join our whatsapp

[icerajkotofficial](https://t.me/icerajkotofficial)
 join official telegram channel

- કેન્દ્રની ઇલેક્ટ્રિક વ્હીકલ પોલિસી 'સ્કીમ ફોર ફાસ્ટર એડોપ્શન એન્ડ મેન્યુફેક્ચરિંગ ઓફ (હાઇબ્રિડ એન્ડ) ઇલેક્ટ્રિક વ્હીકલ ઇન ઇન્ડિયા'માં ગયા વર્ષે રૂ.800 કરોડથી મોટો વધારો થયો હતો જે વધીને રૂ.2,908.28 કરોડ થયો હતો.
- ભારતના મહત્વાકાંક્ષી પુનઃપ્રાપ્ય ઊર્જાના લક્ષ્યાંકોની દેખરેખ માટે જવાબદાર કેન્દ્રીય નવીન અને પુનઃપ્રાપ્ય ઊર્જા મંત્રાલય માટેનો અંદાજિત ખર્ચ રૂ.7,681.80 કરોડથી નજીવો ઘટીને રૂ.6,900.68 કરોડ થયો છે - સૌથી વધુ ફાળવણી આશરે રૂ.3,300 કરોડની ગ્રીડ આધારિત સૌર ઊર્જા માટે કરવામાં આવી છે.
- મહાત્મા ગાંધી નેશનલ રૂરલ એમ્પ્લોયમેન્ટ ગેરંટી પ્રોગ્રામના બજેટ અંદાજ, આબોહવાની સ્થિતિસ્થાપકતા અને કાર્બન વિચ્છેદની મોટી સંભાવના ધરાવતી યોજના છે, જે ગયા વર્ષે રૂ.98,000 કરોડથી ઘટાડીને રૂ.73,000 કરોડ કરવામાં આવી છે.
- અંદાજપત્રની રજૂઆત દરમિયાન આબોહવા સાથે સંબંધિત અન્ય કેટલીક જાહેરાતોમાં નીચેની બાબતોનો સમાવેશ થાય છે: ઉચ્ચ કાર્યક્ષમતા ધરાવતા સોલર મોડ્યુલ્સના ઉત્પાદન માટે ઉત્પાદન સાથે સંકળાયેલા પ્રોત્સાહનો (PLI) માટે રૂ. 19,500 કરોડની વધારાની ફાળવણી.
- થર્મલ પાવર પ્લાન્ટ્સમાં 5-7 % બાયોમાસ ગોળીઓને સહ-ફાયર કરવાની દરખાસ્ત, જેના પરિણામે કાર્બન ડાયોક્સાઇડ (CO2) માં વાર્ષિક 38 મિલિયન ટનનો ઘટાડો થવાનો અંદાજ છે; આ આદર્શ રીતે ખેડૂતોને આવક પ્રદાન કરશે અને પરાળ સળગાવવાનું ઘટાડશે.
- ઊર્જા સેવા કંપની મોડલ મારફતે ક્ષમતા-નિર્માણ અને ઊર્જા ઓડિટ વિશે જાગૃતિ મારફતે મોટી વાણિજ્યિક ઇમારતો માટે ઊર્જાક્ષમતા અને બચતોને પ્રોત્સાહન આપવામાં આવ્યું.
- કોલસાના ગેસિફિકેશન અને કોલસાને રસાયણોમાં રૂપાંતરિત કરવા માટેના ચાર પાયલોટ પ્રોજેક્ટ્સ
- એગ્રોફોરેસ્ટ્રી અને ખાનગી વનીકરણ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું; એગ્રોફોરેસ્ટ્રી કરવા માંગતા અનુસૂચિત જાતિ /અનુસૂચિત જનજાતિના ખેડૂતોને ટેકો
- અર્થતંત્રની કાર્બન તીવ્રતા ઘટાડવા માટે જાહેર ક્ષેત્રના પ્રોજેક્ટ્સમાં સોવરેન ગ્રીન બોન્ડ્સ જારી કરવામાં આવશે.

■ ગ્રીન બોન્ડ્સ:

- ગ્રીન બોન્ડ્સ એ ડેટ(debt) ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ્સ છે, જેમાંથી કાર્યવાહીનો ઉપયોગ સરકાર દ્વારા પર્યાવરણ પર હકારાત્મક અસર કરતા પ્રોજેક્ટ્સને ફાઇનાન્સ કરવા માટે કરવામાં આવે છે.
- ગ્રીન બોન્ડ્સ 2007માં લોન્ચ કરવામાં આવ્યા હતા.
- બ્લેન્ડેડ ફાઇનાન્સ (સરકારનો હિસ્સો 20 ટકા સુધી મર્યાદિત છે) આબોહવાની કાર્યવાહી, કૃષિ અને અન્ય સ્વચ્છ ટેકનોલોજી માટે પ્રોત્સાહન આપવામાં આવશે. જેનું સંચાલન ખાનગી ફંડ મેનેજરો દ્વારા કરવામાં આવશે.
- વધુમાં, બજેટ સત્રમાં નવા ખરડા ધ એનર્જી કન્ઝર્વેશન (એમેન્ડમેન્ટ) બિલ, 2022 પર ચર્ચા થવાની અપેક્ષા છે - જેનો ઉદ્દેશ "આના માટે નિયમનકારી માળખું પ્રદાન કરવાનો" છે:

■ ભારતમાં કાર્બનનો વેપાર:

- ઊર્જા મિશ્રણમાં પુનઃપ્રાપ્ય ઊર્જાના પ્રવેશને પ્રોત્સાહન આપવું.
- ઊર્જા સંરક્ષણ ધારા, 2001નો અસરકારક અમલ અને અમલીકરણ.
- ભારત જળવાયુ પરિવર્તન માટે એક સંવેદનશીલ દેશ છે અને તે 13.4 કરોડ લોકોને ગરીબીમાંથી ઉગારવાના દબાણ હેઠળ છે (2 ડોલર અથવા રૂ. 149.6ની આવક ધરાવતા લોકો પ્રતિ દિન કે તેનાથી ઓછી ખરીદશક્તિની સમાનતા ધરાવે છે).
- જળવાયુ પરિવર્તનને કારણે ભારત 2100 સુધીમાં વાર્ષિક ધોરણે તેના કુલ ઘરેલુ ઉત્પાદન (GDP)ના 3-10 ટકા હિસ્સાનું નુકસાન કરી શકે છે.
- ભારતે કાગળ પર ત્રણ લક્ષ્યાંકો નક્કી કર્યા છે, જે આબોહવામાં પરિવર્તન પર સંયુક્ત રાષ્ટ્ર ફ્રેમવર્ક કન્વેન્શનમાં તેના રાષ્ટ્રીય સ્તરે નિર્ધારિત પ્રદાન સ્વરૂપે સુપરત કરવામાં આવ્યા છે. તેમાં આપેલ મુજબના ધ્યેયનો સમાવેશ થાય છે:

TRANSITION TO CARBON NEUTRAL ECONOMY

- ALLOCATION OF Rs. 19,500 CRORE PROPOSED FOR PRODUCTION LINKED INCENTIVES FOR MANUFACTURING OF HIGH EFFICIENCY MODULES
- CIRCULAR ECONOMY TRANSITION TO INCREASE PRODUCTIVITY AND OPPORTUNITIES IN NEW BUSINESSES AND JOBS
- PROPOSAL TO CO-FIRE FIVE TO SEVEN PER CENT BIOMASS PELLETS IN THERMAL POWER PLANTS; CO2 SAVINGS OF 38 MMT EXPECTED
- FOUR PILOT PROJECTS FOR COAL GASIFICATION AND CONVERSION OF COAL INTO CHEMICALS TO ALSO COME UP

UNION BUDGET 2022-23

75 Azadi Ka Amrit Mahotsav

@PIB_India @PIBIndia @PIBIndia @PIBIndia @PIBIndia @PIBIndia @PIBIndia @PIBIndia @PIBIndia @PIBIndia

- અર્થતંત્રની ઉત્સર્જન તીવ્રતાને ઘટાડવા માટે
- ઇલેક્ટ્રિક પાવરના બિન-અશિમેભૂત-આધારિત ઘટકને વધારવા માટે
- જંગલ અને વૃક્ષના આવરણમાંથી કાર્બન સિંકને વિસ્તૃત કરવા માટે
- પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદી દ્વારા UNFCCCમાં 26મી કોન્ફરન્સ ઓફ પાર્ટીઝમાં વર્ષ 2070 સુધીમાં નેટ ઝીરો ઉત્સર્જન હાંસલ કરવા અને વર્ષ 2030 સુધીમાં ઉત્સર્જનમાં એક અબજ ટનનો ઘટાડો કરવાની વધુ મૌખિક પ્રતિબદ્ધતા વ્યક્ત કરવામાં આવી હતી.

મંત્રાલય પ્રમાણે ફાળવણી	
મંત્રાલય	ફાળવણી (રૂ.કરોડ)
સંચાર મંત્રાલય	105406.82
રસાયણ અને ખાતર મંત્રાલય	107715.38
કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ મંત્રાલય	132513.62
ગ્રામીણ વિકાસ મંત્રાલય	138203.63
રેલ્વે મંત્રાલય	140367.13
ગૃહ મંત્રાલય	185776.55
માર્ગ પરિવહન અને રાજમાર્ગ મંત્રાલય	199107.71
ગ્રાહક બાબતો, ખાદ્યાન્ન અને જાહેર વિતરણ મંત્રાલય	217684.46
સંરક્ષણ મંત્રાલય	525166.15

■ બજેટમાં મહત્વની યોજનાઓની જાહેરાત

PMDeVINE:

- આ યોજનાનો અમલ નોર્થ-ઈસ્ટર્ન કાઉન્સિલ દ્વારા કરવામાં આવશે.
- આ યોજના માટે રૂ. 15,000 કરોડની ફાળવણી કરવામાં આવી છે, જે પ્રધાનમંત્રી ગતિશક્તિની ભાવના સાથે માળખાગત સુવિધાઓને ભંડોળ પૂરું પાડશે અને સામાજિક વિકાસલક્ષી પ્રોજેક્ટ્સ કે જે પૂર્વોત્તરમાં અનુભવાતી જરૂરિયાતોને આધારે હશે.

નેશનલ ટેલિ મેન્ટલ હેલ્થ પ્રોગ્રામ:

- આ પ્રોગ્રામમાં 23 ટેલિ મેન્ટલ હેલ્થ એક્સેલન્સ સેન્ટર્સનું નેટવર્ક હશે, જેમાં નિમ્હન્સ નોડલ સેન્ટર તરીકે સેવા આપશે અને ઈન્ટરનેશનલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી, IIT, બેંગલોર ટેકનોલોજી સહાય પૂરી પાડશે.

સક્ષમ આંગણવાડી:

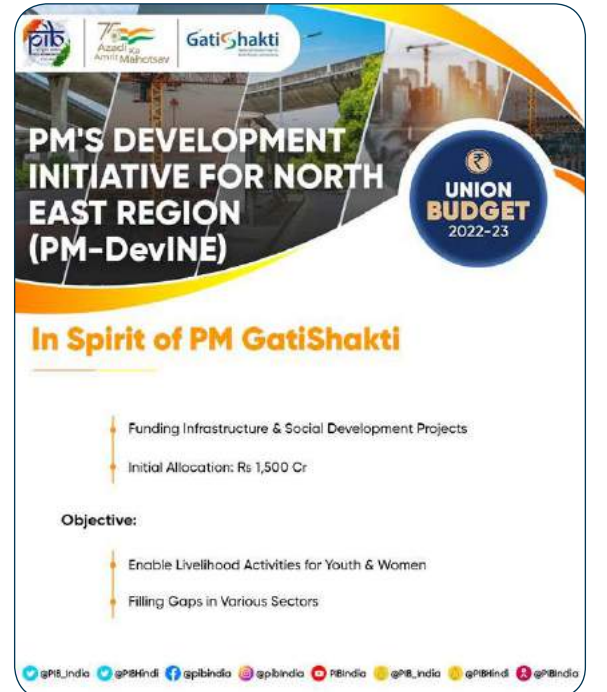
- સક્ષમ આંગણવાડીની છત્ર યોજના હેઠળ મહિલા અને બાળ વિકાસ મંત્રાલય 2,00,000થી વધારે આંગણવાડીઓને સહાય આપશે, જેને સક્ષમ આંગણવાડીઓમાં અપગ્રેડ કરવામાં આવશે.

વાઈબ્રન્ટ વિલેજ કાર્યક્રમ:

- નવા વાઈબ્રન્ટ વિલેજ કાર્યક્રમમાં ઉત્તર સરહદે આવેલા ગામોનો સમાવેશ કરવામાં આવશે. ગામડાંની માળખાગત સુવિધાઓ, આવાસો, પર્યટન કેન્દ્રો, માર્ગ જોડાણ, વિકેન્દ્રિત પુનઃપ્રાપ્ય ઊર્જા, દ્વારદર્શન અને શૈક્ષણિક ચેનલો માટે પ્રત્યક્ષ રીતે ઘર સુધી પહોંચ અને આજીવિકાનું સર્જન આ તમામ યોજનાઓનો એક ભાગ હશે.

પર્વત માલા:

- હિમાચલ પ્રદેશ, ઉત્તરાખંડ, જમ્મુ-કાશ્મીર અને પૂર્વોત્તરમાં પરવત માલા પરિયોજના લાગુ કરવામાં આવી રહી છે. તેનાથી પહાડોમાં આધુનિક પરિવહન અને કનેક્ટિવિટી માળખું ઊભું કરવામાં મદદ મળશે તેમજ આપણી સરહદો પરનાં ગામડાંઓને વધુ જીવંત બનાવવામાં મદદ મળશે.

બજેટ વિશ્લેષણ

■ બજેટ 2022ની દરખાસ્તોની વિવિધ ક્ષેત્રો પર અસર:

- વૈશ્વિક સ્તરે ચાલી રહેલી માથાકૂટ અને આર્થિક અનિશ્ચિતતા વચ્ચે નાણામંત્રી નિર્મલા સીતારમણે સતત બીજા વર્ષે રાજકોષીય મજબૂતી કરતાં વૃદ્ધિને પ્રાધાન્ય આપવાનું ચાલુ રાખ્યું હતું, જેના કારણે વર્ષ માટે કેન્દ્રીય બજેટમાં મૂડી અને માળખાગત ખર્ચમાં ઝડપથી વધારો થયો હતો.

■ ઓઇલ અને ગેસ સેક્ટર

દરખાસ્તો:

- અંદાજપત્રમાં કેપેક્સ ખર્ચમાં 35.4 ટકાનો વધારો, રાષ્ટ્રીય ધોરીમાર્ગોના નેટવર્કમાં 15 ટકાનો વધારો અને 25,000 કિ.મી.ના રસ્તાઓ ઉમેરવાનો પ્રસ્તાવ મૂકવામાં આવ્યો છે.
- આગામી વર્ષમાં ચાર મલ્ટિ-મોડલ લોજિસ્ટિક્સ પાર્કનો વિકાસ
- ઇલેક્ટ્રિક વ્હીકલ (EV) ચાર્જિંગ ઇન્ફ્રા અને નવી બેટરી સ્વેપિંગ પોલિસી પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં આવશે.
- તેમાં તમામ પ્રોજેક્ટ કેપિટલ ગુડ્ઝની આયાત માટે કસ્ટમ્સ ડ્યુટીમાં કમશ: ઘટાડો કરીને 7.5 ટકા કરવાની અને પોલિસિલિકોન સોલર મોડ્યુલ્સના ઉત્પાદન સાથે સંકળાયેલા ઇન્સેન્ટિવ (PLI) યોજના માટે ૩,19,500 કરોડની ફાળવણીનો પણ પ્રસ્તાવ મૂકવામાં આવ્યો હતો.

અસર:

- વધુ સારી માળખાગત કનેક્ટિવિટી ઓઇલ અને ગેસ પ્રોજેક્ટ્સ પર નોંધપાત્ર અવરોધ પ્રદાન કરશે, જેમાં દક્ષિણ ભારતમાં રિફાઇનરીઓ સ્થાપિત કરવામાં આવી છે, અને દેશભરમાં પાઇપલાઇન્સ અને સિટી ગેસ પ્રોજેક્ટ્સ છે.
- નવા ધોરીમાર્ગો અને EV અને બેટરી સ્વેપિંગ પુશ રિટેલ વૃદ્ધિ માટે એક બહોળો માર્ગ પ્રદાન કરશે. જે ઓઇલ માર્કેટિંગ કંપનીઓ ગ્રાહકોને રિટેલ આઉટલેટ્સ અને ઓફરિંગ વધારવા માટે છે.
- જૈવ-ઇંધણના મિશ્રણને પ્રોત્સાહિત કરવા માટે અવિરત ઇંધણ પર વિભિન્ન ફરજો ઓઇલ અને ગેસ કંપનીઓને પ્રોત્સાહન આપશે, જે પહેલેથી જ નવા ઊર્જા ક્ષેત્રોમાં સંક્રમણ કરી રહી છે.

■ કન્ઝ્યુમર ડ્યુરેબલ્સ

દરખાસ્તો:

- વપરાશને વેગ આપવા અને ગ્રામીણ અર્થતંત્રને સશક્ત બનાવવા માટે, નાણાં પ્રધાને ઘણા પગલાંની જાહેરાત કરી છે જેમ કે
- બાજરીના ઉત્પાદન માટે આધાર,
- આયાતી તેલીબિયાં પરની નિર્ભરતામાં ઘટાડો,
- કૃષિ અને ગ્રામીણ ઉદ્યોગસાહસો માટે નાણાકીય સ્ટાર્ટ-અપ્સને કૃષિ ઉત્પાદન મૂલ્ય શ્રંખલા સાથે સંબંધિત છે.
- ઘરેલું ઉત્પાદનને વેગ આપવા માટે કૃષિ ક્ષેત્ર માટેના સાધનો અને સાધનો પરની કસ્ટમ્સ છૂટને પણ તર્કસંગત બનાવવામાં આવી છે.

અસર:

- વિશ્વ સ્તરીય માળખાગત સુવિધાઓ અને લોજિસ્ટિક્સનું નિર્માણ કરવાની પ્રધાનમંત્રી ગતિશક્તિ યોજના પર સરકારની ગતિ લાંબા ગાળે ગ્રાહક ક્ષેત્રની પુરવઠા શ્રુંખલાને વેગ આપે તેવી શક્યતા છે.
- તદુપરાંત, ઘરેલું ઇલેક્ટ્રોનિક્સ ઉત્પાદનની સુવિધા માટે મોબાઇલ ફોનના ભાગો (કેમેરા મોડ્યુલ સહિત), વેરેબલ / સાંભળવા યોગ્ય ઉપકરણો, લાઉડસ્પીકર વગેરે પર કસ્ટમ ડ્યુટી દરોને તર્કસંગત બનાવવામાં આવ્યા છે.
- નિકાસને પ્રોત્સાહન આપવા માટે ટેક્સટાઇલ ક્ષેત્ર સાથે સંબંધિત ચીજવસ્તુઓ પર છૂટ આપવામાં આવી છે.
- આ તમામ બાબતો ઓછી આવક ધરાવતા ગ્રાહકોની સ્થિતિ સુધારવા માટે ઉત્તરેક તરીકે કામ કરે તેવી શક્યતા છે, જે FMCG ક્ષેત્રની પ્રોડક્ટ્સના વપરાશ અને માંગમાં સતત વેગ તરફ દોરી જાય છે.

બેંકિંગ ક્ષેત્ર**દરખાસ્તો:**

- સરકારે વધુ કાર્યક્ષમ અને સસ્તી કરન્સી મેનેજમેન્ટ સિસ્ટમ માટે 2022-23થી રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા (RBI) દ્વારા જારી કરવામાં આવેલી ડિજિટલ રૂપિયા-યુઝિંગ બ્લોકચેન અને અન્ય તકનીકો રજૂ કરવાનો પ્રસ્તાવ મૂક્યો છે.
- ઉપરાંત, રોગચાળાથી અસરગ્રસ્ત સૂક્ષ્મ, લઘુ અને મધ્યમ ઉદ્યોગો (MSMEs)ને મદદ કરવા માટે, સૂક્ષ્મ અને લઘુ ઉદ્યોગો માટે ક્રેડિટ ગેરંટી ફંડ ટ્રસ્ટ (CGTMSE) ને 2 ટ્રિલિયનની વધારાની ક્રેડિટ સાથે ફરીથી બનાવવામાં આવશે અને આ રીતે રોજગારની તકોમાં વધારો કરવામાં આવશે.
- પોસ્ટ ઓફિસ ખાતાઓને કોર બેંકિંગના કવરેજ હેઠળ લાવવામાં આવશે.

અસર:

- બજેટની દરખાસ્તોનો ઉદ્દેશ બેન્કો અને નોન-બેંકિંગ ફાઇનાન્સિયલ કંપનીઓ (NBFCs)ની ધિરાણ વૃદ્ધિને પ્રોત્સાહન આપવાનો છે, જેમાં એફોર્ડેબલ હાઉસિંગ, ટ્રાન્સપોર્ટેશન અને લોજિસ્ટિક્સ અને ઇલેક્ટ્રિક વ્હિકલ્સ (EVs) વગેરે સહિત વિવિધ ક્ષેત્રોમાં યોજનાઓની જાહેરાત કરવામાં આવી છે.
- 1.5 લાખ પોસ્ટ ઓફિસ કોર બેન્કિંગ હેઠળ આવતા 35 કરોડથી વધુ પોસ્ટ ઓફિસ ડિપોઝિટ એકાઉન્ટ્સ મેઇનલાઇન બેન્કિંગ અને પેમેન્ટ સિસ્ટમમાં આવશે.
- 75 જિલ્લાઓમાં 75 ડિજિટલ બેંકિંગ એકમો માટેની દરખાસ્ત એ એક નાનું પગલું છે પરંતુ ડિજિટલ બેંકિંગ તરફ એક ચોક્કસ દબાણ છે. ડિજિટલ રૂપિયા એ ટ્રાન્ઝેક્શન બેંકિંગના સાધન તરીકે સરકાર દ્વારા ડિજિટલને અપનાવવા તરફનું એક બીજું પગલું છે.

ઓટોમોબાઇલ સેક્ટર**દરખાસ્તો:**

- નાણાં પ્રધાને ઇલેક્ટ્રિક વ્હીકલ (EV) અપનાવવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવા માટે નવી બેટરી સ્વેપ નીતિની જાહેરાત કરી છે.
- સરકારે ઓટો કમ્પોનન્ટ ડેવલપમેન્ટ માટે ખાનગી કંપનીઓ માટે ડિફેન્સ રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ (R&D) ખોલવાનો પ્રસ્તાવ પણ મૂક્યો હતો.

અસર:

- બેટરી સ્વેપિંગ માટેની નીતિ EVની આગોતરી માલિકીના ખર્ચને ઘટાડવામાં મદદરૂપ થશે, જેથી આ પ્રકારના વાહનો પ્રત્યે ગ્રાહકોની પસંદગી વધશે.

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsappicerajkotofficial
join official telegram channel

- આ નીતિ ખાનગી ક્ષેત્રને 'બેટરી અથવા ઊર્જા એઝ અ સર્વિસ' માટે સ્થાયી અને નવીન બિઝનેસ મોડલ વિકસાવવા પ્રોત્સાહન આપશે એવી અપેક્ષા છે.
- ઉપરાંત, EVs માટે ચાર્જિંગ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરના સંચાલનમાં ઇન્ટરઓપરેબિલિટી ધોરણો કાર્યક્ષમતાનું નિર્માણ કરશે.
- આ ફેરફારો, તાજેતરમાં ઈવી માટે જાહેર કરાયેલા પ્રોડક્શન લિંક ઇન્સેન્ટિવ્સ (PLI) સાથે, ભારતમાં ઈવી ક્રાંતિને જરૂરી વેગ આપશે.

■ સંરક્ષણ ક્ષેત્ર

દરખાસ્તો:

- બજેટમાં નાણાકીય વર્ષ 2022-23 માટે સંરક્ષણ ક્ષેત્ર માટે અત્યાર સુધીની સૌથી વધુ 5.25 ટ્રિલિયનની ફાળવણીનો પ્રસ્તાવ મૂકવામાં આવ્યો છે, જેમાં ગયા વર્ષની સરખામણીએ આશરે 10 ટકાનો નોંધપાત્ર વધારો થયો છે.

અસર:

- આ દરખાસ્તો ભારતીય સશસ્ત્ર દળોને વધુ આધુનિક બનાવવામાં લાંબી મજલ કાપશે, ત્યારે સંરક્ષણ ઉપકરણોની આયાત પરની નિર્ભરતા ઘટાડવા માટે વર્તમાન સરકારની પ્રતિબદ્ધતાને સુનિશ્ચિત કરશે.
- સંરક્ષણ ક્ષેત્રમાં અન્ય નોંધપાત્ર અપડેટ એ છે કે ઉદ્યોગો, સ્ટાર્ટઅપ્સ અને શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ માટે સંરક્ષણ સંશોધન અને વિકાસ (R&D) તેમના માટે સંરક્ષણ સંશોધન અને વિકાસ બજેટનો 25 ટકા હિસ્સો નિર્ધારિત કરીને તેમને ખુલ્લો મૂકવો.
- આ એક સકારાત્મક પગલું છે જે સંરક્ષણ સંશોધનની ક્ષમતાઓનો લાભ લેવામાં મદદ કરશે.

■ હેલ્થકેર અને ફાર્મા

દરખાસ્તો:

- બજેટ 2022 માં આયુષ્માન ભારત ડિજિટલ મિશનની રજૂઆત સાથે સરકારે એક સીમાચિન્હરૂપ પગલું ભર્યું છે.
- જો કે, એકંદરે હેલ્થકેર માળખાગત સુવિધાને મજબૂત કરવા અને હેલ્થકેર સેવાઓની સુલભતાને વેગ આપવા માટે ખાનગી ભાગીદારીને સરળ બનાવવા માટે કોઈ નીતિગત સુધારા કરવામાં આવ્યા નથી.
- સરકાર લોકોને 24*7 ફ્રી કાઉન્સેલિંગ અને કેર આપવા માટે નેશનલ ટેલિ-મેન્ટલ હેલ્થ પ્રોગ્રામ શરૂ કરશે.

અસર:

- સરકારે મેન્યુફેક્ચરિંગ કંપનીઓ માટે રાહત કર શાસનનો લાભ વધાર્યો છે.
- સરકારે ફાર્માસ્યુટિકલ ક્ષેત્રને પણ સૂર્યોદય તકના ક્ષેત્રોમાંનું એક ક્ષેત્ર માન્યું છે, જે અન્ય બાબતોની સાથે ભવિષ્યની સહાયક નીતિઓથી લાભ મેળવશે.
- જો કે, સરકારે સંશોધન અને વિકાસને પ્રોત્સાહિત કરવા માટે ઉદ્યોગની લાંબા સમયથી ચાલી આવતી માંગ / અપેક્ષાને ધ્યાનમાં લીધી ન હતી, જેથી ભારત નવીન દવાઓમાં એક વૃદ્ધિશીલ સંશોધકમાંથી વૈશ્વિક ખેલાડી બનવા તરફ આગળ વધી શકે.

■ સ્ટાર્ટ અપ સેક્ટર

દરખાસ્તો:

- સ્ટાર્ટ-અપ્સ માટે હાલના કર લાભો વધુ એક વર્ષ માટે 31 માર્ચ 2023 સુધી વધારવામાં આવ્યા છે.

- આ ઉપરાંત સહ-રોકાણ મોડલ હેઠળ એકત્ર કરવામાં આવેલા ભંડોળની સુવિધા નાબાઈ મારફતે કૃષિ અને કૃષિ ઉત્પાદન મૂલ્ય શ્રુંખલા માટે પ્રસ્તુત ગ્રામીણ ઉદ્યોગસાહસો માટે સ્ટાર્ટ-અપ્સને નાણાકીય સહાય પૂરી પાડવા માટે કરવામાં આવશે.
- વિવિધ એપ્લિકેશન્સ મારફતે 'ડ્રોન શક્તિ'ની સુવિધા આપવા અને ડ્રોન એઝ-એ-સર્વિસ (DrAAS) માટે સ્ટાર્ટ-અપ્સને પ્રોત્સાહન આપવામાં આવશે.

અસર:

- બજેટ 2022 સરકારના વિકાસ અને સમાવેશીતાના એજન્ડા પર વધુ હતું, જેમાં ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર, હેલ્થકેર, શિક્ષણ, ફિન-ટેક, કૃષિ વગેરે પર નોંધપાત્ર ફાળવણી કરવામાં આવી હતી.
- તે જ રીતે, ઇલેક્ટ્રિક વાહનોને ઝડપથી અપનાવવાના હેતુથી નીતિઓ અને ખાનગી ઇક્વિટી / વેન્ચર કેપિટલ ઇકોસિસ્ટમને પ્રોત્સાહન આપવા માટે રચાયેલી સમિતિ લાંબા ગાળે ફાયદાકારક રહેશે.

■ રિયલ એસ્ટેટ સેક્ટર

દરખાસ્તો:

- નાણામંત્રીએ પ્રધાનમંત્રી આવાસ યોજના હેઠળ 48,000 કરોડની ફાળવણીની જાહેરાત સાથે, સસ્તાં આવાસ સ્પષ્ટપણે લક્ષ્યમાં હતા. વર્ષ 2023 સુધીમાં દેશભરમાં આશરે 80 લાખ મકાનોનું નિર્માણ પૂર્ણ થવાની અપેક્ષા છે.

અસર:

- પીએમ આવાસ યોજના માટે ફાળવણી અને ક્રેડિટ ગેરંટી હોસ્પિટાલિટી સેક્ટર માટે આવકારદાયક પગલાં છે.
- સ્પેશ્યલ ઇકોનોમિક ઝોન (SEZ) એક્ટના સ્થાને એક એવો કાયદો ઘડવાનો પ્રસ્તાવ મૂકવામાં આવ્યો છે, જે રાજ્યોને ઉદ્યોગસાહસિકતા અને સેવા કેન્દ્રોનું સર્જન કરવામાં ભાગીદારી કરવાની મંજૂરી આપશે તથા જમીનના રેકર્ડના ડિજિટાઇઝેશન પર ભાર મૂકવામાં આવશે, જે પ્રશંસનીય છે.
- બજેટમાં મિલકતોની ખરીદી અથવા ભાડા સાથે સંબંધિત ટેક્સ વિથહોલ્ડિંગ જોગવાઈઓને તર્કસંગત બનાવવાની દરખાસ્ત પણ કરવામાં આવી છે અને ડિવિડન્ડની જોગવાઈઓની અંદર રિયલ એસ્ટેટ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ ટ્રસ્ટ્સ (આરઈઆઈટીએસ) ના એકમોનો સમાવેશ થાય છે.

■ ધાતુ અને ખાણકામ

દરખાસ્તો:

- બજેટમાં મૂડી ખર્ચ માટેના ખર્ચમાં વધારો સૂચવવામાં આવ્યો છે.
- કોલસાના ગેસિફિકેશન અને કોલસાને રસાયણોમાં રૂપાંતરિત કરવા માટે ચાર પાયલોટ પ્રોજેક્ટ્સ સ્થાપવાની પણ દરખાસ્ત કરવામાં આવી છે.
- સ્ટીલના ભંગાર માટે કસ્ટમ્સ ડ્યુટી પરની છૂટને એક વર્ષ સુધી ચાલુ રાખીને, સરકાર એક મોટી સમસ્યાને એક દિવસ આગળ ધપાવીને અસ્થાયી રાહત આપવામાં સફળ રહી છે.

અસર:

- મૂડીખર્ચ માટેના ખર્ચમાં વધારો ખાણકામ અને ધાતુઓ (M&M) ઉદ્યોગને ખૂબ જ જરૂરી ગતિ પૂરી પાડી શકે છે, જે તેની કરોડરજી રચે છે, જેની આસપાસ મૂડીખર્ચ માટે બ્લુપ્રિન્ટ્સ તૈયાર કરવામાં આવે છે.
- કોલસાના ગેસિફિકેશન અને કોલસાને રસાયણોમાં રૂપાંતરિત કરવા માટેના પાયલોટ પ્રોજેક્ટ્સ કાર્બન તટસ્થ અર્થતંત્રમાં સંક્રમણને વેગ આપશે.

- પરોક્ષ કરના પરિપ્રેક્ષ્યમાં પણ ઘણાં પગલાંની જાહેરાત કરવામાં આવી છે, જેમ કે સ્ટીલના ભંગારની આયાત પર કસ્ટમ્સ ક્યુટીમાં છૂટને વધુ એક વર્ષ (31 માર્ચ 2023 સુધી) સુધી લંબાવવી અને ચોક્કસ સ્ટીલ ઉત્પાદનો પર એન્ટિ-ડમ્પિંગ અને કાઉન્ટરવેઇલિંગ ક્યુટીને રદ કરવી.

■ રિટેલ સેક્ટર

દરખાસ્તો:

- જો કે આ ક્ષેત્ર માટે કોઈ ચોક્કસ દરખાસ્ત નહોતી, પરંતુ રોજગાર, માળખાગત સુવિધા અને નાણાકીય સર્વસમાવેશકતા પર ભાર મૂકવાથી મધ્યમ ગાળામાં વપરાશને વેગ મળવાની અપેક્ષા છે.
- કોર બેંકિંગ સિસ્ટમમાં 1.5 લાખ પોસ્ટ ઓફિસ ખાસ કરીને ગ્રામીણ ભારત માટે સકારાત્મક છે અને ઊંચા લઘુત્તમ ટેકાના ભાવ (MSP) ફાળવણીથી અંતરિયાળ વિસ્તારોમાં ફાસ્ટ-મૂવિંગ કન્ઝ્યુમર ગૂડ્ઝ (FMCG) ઉત્પાદનોના વપરાશને વેગ મળશે.

અસર:

- અંદાજિત ગ્રોસ ડોમેસ્ટિક પ્રોડક્ટ (GDP)ની વૃદ્ધિ દર 9 ટકાથી વધુ છે, અને પહેલના બજેટ સાથે, કન્ઝ્યુમર ગૂડ્ઝ કંપનીઓ ટૂંકાથી મધ્યમ ગાળામાં વપરાશમાં વધારાની અપેક્ષા રાખી શકે છે, જે રોકાણ, રોજગાર અને નાણાકીય સર્વસમાવેશકતા પર ભાર મૂકવાથી પ્રેરિત છે.

■ ગ્રીન ઊર્જા

દરખાસ્તો:

- સરકાર સાર્વભૌમ બોન્ડ્સ શરૂ કરશે અને સૌર ઉપકરણો માટેના ભંડોળમાં વધારો કરશે.
- તે વર્ષ 2030 સુધીમાં 500 ગિગાવોટ (GW) બિન-અશ્મિભૂત ક્ષમતા સ્થાપિત કરશે, જેનાં સ્તરો સ્થાપિત કરશે.
- વર્ષ 2005ની સરખામણીએ GDPની ઉત્સર્જન તીવ્રતામાં 45 ટકાનો ઘટાડો
- 2030 સુધીમાં બિન-અશ્મિભૂતમાંથી 50% વીજળીનો સ્ત્રોત અને
- 2030 સુધી કાર્બન ઉત્સર્જનમાં 1 અબજ ટનનો ઘટાડો
- 2070 સુધીમાં નેટ-શૂન્ય હાંસલ કરવું.

અસર:

- અંદાજપત્ર સર્વસમાવેશક (inclusive) છે અને આબોહવા-અનુકૂલનશીલ અને સ્થિતિસ્થાપક ભારતીય અર્થતંત્રના સ્થાયી વિકાસ પર કેન્દ્રિત છે.
- તે તકનીકી અને નવીન ધિરાણ ઇકોસિસ્ટમ્સના ઉદભવને ટેકો આપીને સૂર્યોદય વ્યવસાયિક વિસ્તારોના વિકાસ અને કાર્બન તીવ્રતાના ઘટાડાને ટેકો આપે છે.
- તે નીતિ અને નિયમનકારી માળખું વિકસાવીને અને નવીનતાને સરળ બનાવીને સર્ક્યુલર ઇકોનોમીને ઉત્તેજીત કરવા વિશે સ્પષ્ટ દિશા ધરાવે છે.

■ ટેક્સટાઇલ સેક્ટર

દરખાસ્તો:

- સુશોભન, ટ્રીમિંગ, બટન, ઝિપર, લાઇનિંગ મટિરિયલ અને પેકેજિંગ બોક્સ જેવી ચીજવસ્તુઓ પર જાહેર કરવામાં આવેલી કસ્ટમ ક્યુટીમાં છૂટથી એપરલ નિકાસકારોને લાભ થશે.
- સૂક્ષ્મ, લઘુ અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગો (MSMEs) માટે ઇમરજન્સી ક્રેડિટ ગેરંટી યોજનાને વધુ એક વર્ષ માટે લંબાવવામાં આવી છે અને ગેરંટીમાં 50,000 કરોડનો વધારો કરવામાં આવ્યો છે.

અસર:

- આયાતી મૂડીગત ચીજવસ્તુઓ, ખાસ કરીને ફેબ્રિક ઉત્પાદન અને પ્રોસેસિંગ પરની કન્સેશનલ ડ્યુટી નાબૂદ કરવાથી ભારતમાં આ પ્રકારની મશીનરીનું ઉત્પાદન ન થાય ત્યાં સુધી નવા પ્રોજેક્ટ્સની મૂડી ખર્ચમાં વધારો થશે.
- કાપડ પરની કસ્ટમ્સ ડ્યુટીની મુક્તિમાંથી તબક્કાવાર રીતે બહાર નીકળવાથી લાંબા ગાળે સ્થાનિક ટેક્સટાઇલ ઉત્પાદનના વિકાસને ટેકો મળશે, પરંતુ તેનાથી ટૂંકા ગાળે એપેરલ નિકાસકારોની સ્પર્ધાત્મકતા પર પ્રતિકૂળ અસર થવાની અપેક્ષા છે.
- MSMEs માટે ઈમરજન્સી ક્રેડિટ ગેરંટી સ્કીમને વધુ એક વર્ષ માટે લંબાવવામાં આવી છે અને ગેરંટીમાં 50,000 કરોડનો વધારો કરવાથી ટેક્સટાઇલ અને એપેરલ સેક્ટરમાં 50 લાખથી વધુ MSMEs એકમોને પણ લાભ થવાની અપેક્ષા છે.

પેટ્રોરસાયણ ક્ષેત્ર**દરખાસ્તો:**

- મિથેનોલ, એસિટિક એસિડ અને પેટ્રોલિયમ રિફાઇનિંગ માટેના ભારે ફીડ સ્ટોક જેવા કેટલાક મહત્વપૂર્ણ રસાયણો પર કસ્ટમ્સ ડ્યુટીમાં ઘટાડો કરવો, જ્યારે સોડિયમ સાઈનાઈડ પરની ડ્યુટીમાં વધારો કરવો.
- ઈંધણના મિશ્રણને પ્રોત્સાહન આપવા માટે, સરકારે અનબ્લેન્ડેડ ઈંધણ પર 1 ઓક્ટોબર 2022 થી લિટર દીઠ વધારાની વિભેદક એક્સાઈઝ ડ્યુટી વસૂલવાની દરખાસ્ત કરી છે.

અસર:

- સ્થાનિક ઉત્પાદકો દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતા પેટ્રોરસાયણ અને પેટ્રોલિયમ ફીડસ્ટોક્સની કસ્ટમ્સ ડ્યુટીમાં ફેરફારને પરિણામે ઈનપુટ્સની કિંમતમાં ઘટાડો થાય છે અને ઈન્વર્ટેડ ડ્યુટી માળખામાં સુધારો થાય છે.
- કોલસાના ગેસિફિકેશન અને કોલસાને રસાયણોમાં રૂપાંતરિત કરવા માટે પાયલોટ પ્રોજેક્ટ્સની સ્થાપના મહત્વપૂર્ણ છે, મુખ્યત્વે મિથેનોલ અને એસિટિક એસિડ પરની નિર્ભરતાને ઘટાડવા માટે, જે જથ્થાની દ્રષ્ટિએ આયાતી રસાયણોની સૂચિમાં ટોચ પર છે.
- સસ્તા ફુદરતી ગેસની ઉપલબ્ધતાનો અભાવ, ટેકનોલોજીની સંરક્ષિત પ્રકૃતિ અને મધ્ય પૂર્વ અને ચીન તરફથી સખત સ્પર્ધા એ મિથેનોલ અને એસિટિક એસિડના ઉત્પાદનમાં મુખ્ય અવરોધો છે.

ટેલિકોમ સેક્ટર**દરખાસ્તો:**

- 5G સેવાઓ શરૂ કરવા માટે સ્પેક્ટ્રમની હરાજી અને ડિઝાઈન-સંચાલિત યોજના હાથ ધરવામાં આવશે રાષ્ટ્રીય રાજધાની 5G ને વેગ આપવા માટે ડિઝાઈન-સંચાલિત ઉત્પાદન માટેની યોજના પણ શરૂ કરશે.
- ગ્રામીણ અને અંતરિયાળ વિસ્તારોમાં વાજબી બ્રોડબેન્ડ અને મોબાઈલ સેવાના પ્રસારને સક્ષમ બનાવવા માટે યુનિવર્સલ સર્વિસ ઓબ્લિગેશન (USO) ફંડ હેઠળ વાર્ષિક કલેક્શનના 5 ટકા ફાળવણી કરવામાં આવશે.

અસર:

- નાણાકીય વર્ષ 2022-23માં 5G સ્પેક્ટ્રમ અને રોલ આઉટ માટે હરાજી થશે. 2025 સુધીમાં તમામ ગામોમાં ફાઈબર નેટવર્ક પૂર્ણ થવાની સાથે અગાઉની પેઢીના અન્ય રોલ-આઉટની તુલનામાં દેશભરમાં રોલ-આઉટ પણ ખૂબ જ ઝડપથી થશે.
- ડિજિટલ યુનિવર્સિટીઓ સહિત ડિજિટલ શિક્ષણ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવાથી હાઈ-સ્પીડ બ્રોડબેન્ડની જરૂરિયાતને વધુ વેગ મળશે.
- જ્યારે 5G સ્પેસમાં ડિઝાઈન-સંચાલિત ઉત્પાદન માટે પ્રોડક્શન લિંક્ડ ઈન્સેન્ટિવ (PLI)ની વિગતોની રાહ જોવાઈ રહી છે, ત્યારે તેને ઉત્પાદકોથી આગળ ટેલિકમ્યુનિકેશન સર્વિસ પ્રોવાઈડર્સ (TSPS) અને ટેલિકોમ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર પ્લેયર્સ સુધી વિસ્તૃત કરી શકાય છે.
- આ ટેકનોલોજીના સંશોધન અને વિકાસ અને વ્યાપારીકરણ માટે 5 ટકા ફાળવણી કેટલાક સ્વદેશી ખેલાડીઓને ઓ-આરએએન (O-RAN) અને ખાનગી નેટવર્કની આસપાસ ટેકનોલોજીનું નિર્માણ કરવામાં મદદ કરી શકે છે.

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsappicerajkotofficial
join official telegram channel

■ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર સેક્ટર

દરખાસ્તો:

- લોજિસ્ટિક્સ કનેક્ટિવિટીને એકીકૃત બનાવવાના લક્ષ્ય સાથે વડા પ્રધાન ગતિ શક્તિ રાષ્ટ્રીય માસ્ટર પ્લાનની ઘોષણા કરવામાં આવી છે.
- રાષ્ટ્રીય ધોરીમાર્ગોના નેટવર્કનું વિસ્તરણ 25,000 કિલોમીટર સુધી કરવામાં આવશે, જેમાં ઘિરાણ મારફતે 20,000 કરોડ રૂપિયાનો ખર્ચ થશે.
- લોકો અને માલસામાનની ઝડપી અવરજવરને સરળ બનાવવા માટે એક્સપ્રેસ વે માટે એક યોજના ઘડવામાં આવશે.
- રેલ્વે નાના ખેડૂતો અને નાના અને મધ્યમ ઉદ્યોગો માટે નવા ઉત્પાદનો અને લોજિસ્ટિક્સ સેવાઓ વિકસાવશે.

અસર:

- ગતિ શક્તિ પહેલ એકંદર ખર્ચની સ્પર્ધાત્મકતા પ્રાપ્ત કરવામાં ગુણવત્તાયુક્ત મલ્ટિ ટ્રાન્સપોર્ટના મહત્વને પ્રકાશિત કરે છે.
- વૈશ્વિક અભ્યાસો મુજબ ભારતના સરેરાશ લોજિસ્ટિક્સનો ખર્ચ GDPના 14 ટકાની આસપાસ છે, જે અદ્યતન અર્થતંત્રો માટે 8-9 ટકા હતો, આ સ્પષ્ટપણે એક પરિબલ છે, જેના પર ધ્યાન આપવાની જરૂર છે, જેને તમામ ક્ષેત્રોમાં ગુણવત્તાયુક્ત મુખ્ય રોકાણકારોને આકર્ષવા માટે ધ્યાન આપવાની જરૂર છે.
- ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ફાઇનાન્સિંગની મુખ્યધારા પણ મુખ્ય પ્રવાહમાં આવી છે, જેમાં ખાસ કરીને પર્યાવરણ અને ટકાઉપણા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં આવ્યું છે, જે ગ્રીન બોન્ડ્સ, નેશનલ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર એન્ડ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ ફંડ (NIIIF) અને નેશનલ સ્મોલ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ કોર્પોરેશન (NSIC) ફંડ ઓફ ફંડ્સ ઓન રિન્યુએબલ સેક્ટર વગેરે અંગેની જાહેરાત પરથી સ્પષ્ટ થાય છે.

■ રિવર ઇન્ટર-લિન્કિંગ પ્રોજેક્ટ

- બજેટ 2022-23માં કેન-બેતવા નદીને એકબીજા સાથે જોડવાના પ્રોજેક્ટ માટે રૂ. 1,400 કરોડની ફાળવણી કરવામાં આવી હતી.
- બંને નદીઓ ચમુનાની ઉપનદીઓ છે.
- આ પ્રોજેક્ટનો ઉદ્દેશ કેનથી બેતવામાં સરપલસ પાણી સ્થાનાંતરિત કરવાનો છે.

પ્રોજેક્ટના લાભો:

1. સિંચાઈ
2. પીવાનું પાણી
3. વીજ ઉત્પાદન

- આ પ્રોજેક્ટથી ઉત્તર પ્રદેશ અને મધ્યપ્રદેશના બુંદેલખંડ ક્ષેત્રને લાભ થશે.

- પ્રોજેક્ટનું કામ 8 વર્ષમાં પૂર્ણ થવાની અપેક્ષા છે.

- પર્યાવરણવિદોને ચિંતા છે કે આ નદીને જોડતો પ્રોજેક્ટ મધ્ય પ્રદેશના પત્તા ટાઈગર રિઝર્વના વિસ્તારનો મુખ્ય વિસ્તાર ડૂબી જશે.

- વર્ષ 2022-23ના બજેટમાં નાણાં મંત્રી દ્વારા અન્ય નદીઓને જોડતી અન્ય પરિયોજનાઓની જાહેરાત કરવામાં આવી હતી

દમણગંગા-પિંજાલ

પાર-તાપી-નર્મદા

ગોદાવરી-ક્રિષ્ના

પેન્નાર-કાવેરી

■ MSME સેક્ટર

- બજેટ 2022-21માં MSME ક્ષેત્રને ફાળવણી વધીને રૂ.21,422 કરોડ થઈ હતી, જે 2021-22ના બજેટમાં મળેલી ફાળવણી કરતાં 26.71 ટકા વધુ છે.
- ઈમરજન્સી ક્રેડિટ લાઇન ગેરંટી સ્કીમ (ECLGS) માર્ચ 2023 સુધી લંબાવવામાં આવી છે. આ યોજના હેઠળ ગેરેન્ટેડ કવરને પણ વધારાના 50,000 કરોડ રૂપિયા સુધી લંબાવવામાં આવ્યું છે. આ યોજનાનો ઉદ્દેશ કોવિડગ્રસ્ત MSMEs ને સહાય પૂરી પાડવાનો હતો. MSMEs, વ્યાવસાયિક સાહસો, મુદ્રા ઋણધારકો અને વ્યાવસાયિક ઉદ્દેશો માટે વ્યક્તિગત લોનને સંપૂર્ણપણે ગેરેન્ટેડ અને કોલેટરલ ફ્રી વધારાની લોન પ્રદાન કરવી.
- આ બજેટમાં ખાદી, ગામ અને કોઈર ઈન્ડસ્ટ્રીઝના વિકાસ માટેની તમામ યોજનાઓ અને પરિયોજનાઓનો કુલ ખર્ચ 1168 કરોડ રૂપિયા છે.
- ટેકનોલોજી અપગ્રેડેશન અને ક્વોલિટી સર્ટિફિકેશન સ્કીમમાં નોંધપાત્ર ઘટાડો જોવા મળ્યો છે. આ યોજનાને ફાળવવામાં આવેલા ભંડોળમાં લગભગ 75 ટકાનો ઘટાડો કરવામાં આવ્યો છે. આ યોજનાનાં મૂળભૂત ઉદ્દેશોમાં ઉત્પાદન પ્રક્રિયાઓમાં ઝીરો ડિફેક્ટ અને ઝીરો ઇફેક્ટ પદ્ધતિઓ લાગુ કરવી, સતત સુધારો સુનિશ્ચિત કરવો અને મેક ઈન ઈન્ડિયા પહેલને ટેકો આપવો સામેલ છે.
- ઈન્ફીમેન્ટલ ક્રેડિટ અને ડિસ્ટ્રેસ્ડ એસેટ્સ ફંડ માટે વ્યાજ સબવેન્શન યોજના દ્વારા પ્રાપ્ત થયેલી રકમ બંનેને મોટા પાયે કાપ મૂકવામાં આવ્યો છે.

■ કેપિટલ ગુડ્ઝ

દરખાસ્તો:

- સરકાર મૂડી માટે ઓફર કરાયેલ રાહત દરોમાંથી માલ અને પ્રોજેક્ટ આયાત માટે ધીમે ધીમે તબક્કાવાર આયોજન કરી રહી છે.
- બજેટ 2022-23માં આ પ્રકારની તમામ પ્રોડક્ટ અને સર્વિસ પર 7.5 ટકા ટેરિફનો પ્રસ્તાવ રાખવામાં આવ્યો છે. કેપિટલ ગૂડ્ઝના સ્થાનિક ઉત્પાદનને પ્રોત્સાહન આપવા માટે વિશિષ્ટ કાસ્ટિંગ, બોલ સ્ક્રૂ અને લિનિયર મોશન ગાઈડ જેવા ઈનપુટ્સ પર છૂટ આપવામાં આવી રહી છે.

અસર:

- પ્રોડક્શન લિંક્ડ ઈન્સેન્ટિવ (PLI) યોજનાઓ અને અન્ય સરકારી પગલાંથી ખાદ્ય, કાપડ, ઇલેક્ટ્રોનિક્સ, રસાયણો વગેરે જેવા વિવિધ ક્ષેત્રોમાં રોકાણમાં વધારો થયો છે. જે કે, મૂડીગત ચીજવસ્તુઓની આયાત પરની નિર્ભરતા હજી પણ ચાલુ છે.
- આ ક્ષેત્રોમાં કેપિટલ ગુડ્ઝ પર કસ્ટમ્સ ડ્યુટીમાં વધારો થવાનો અર્થ એ થશે કે આવા રોકાણો વધુ ખર્ચાળ બનશે અને તે રીતે રોકડ પ્રવાહ અને નફાકારકતાને પણ અસર કરશે.

■ IT સેક્ટર

દરખાસ્તો:

- બ્લોકચેન-સક્ષમ ડિજિટલ ચલાણ રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા દ્વારા 2022 23 થી જારી કરવામાં આવશે. સરકાર ભારતના વિકાસને આગળ વધારવા માટે ડિજિટલ ઇકોનોમી, ડિજિટલ હેલ્થ ઇકો-સિસ્ટમ અને ઈ-પાસપોર્ટ વગેરેને પ્રોત્સાહન આપી રહી છે.

અસર:

- લગભગ દરેક ક્ષેત્રને ડિજિટલ ગતિ મળવાની અપેક્ષા છે, જે તકનીકી અને સંબંધિત ક્ષેત્રોમાં વધુ વૃદ્ધિ તરફ દોરી જશે.

- આયોજિત ડિજિટલ પહેલોની સંખ્યા (ડિજિટલ કરન્સી, પીએમ ગતિશક્તિ, ઈ-પાસપોર્ટ, કિસાન ડ્રોન વગેરે) વૃદ્ધિશીલ નથી, પરંતુ પરિવર્તનશીલ છે અને તેના માટે સંપૂર્ણ આઈટી ઈકોસિસ્ટમના નિર્માણની જરૂર પડશે.
- આમાંની ઘણી દરખાસ્તો સોફ્ટવેર, હાર્ડવેર અને સર્વિસ કંપનીઓ માટે ડાઉનસ્ટ્રીમ ની નોંધપાત્ર તકો ધરાવે છે.
- સરકાર 1.5 લાખ પોસ્ટ ઓફિસથી લઈને કોર બેંકિંગ સિસ્ટમ્સ સુધીની આયોજિત કનેક્ટિવિટી સાથે દરેકને નાણાકીય સેવાઓ ઉપલબ્ધ કરાવવાની યોજના ધરાવે છે. નાણાકીય સેવાઓના ડિજિટલાઈઝેશનથી માત્ર સેવાઓનો ખર્ચ જ ઓછો થશે નહીં, પરંતુ તે મોટા પાયા પર પણ ઉપલબ્ધ થશે.

■ કૃષિ અને આનુષંગિક સેવાઓ

દરખાસ્તો:

- સરકાર રાસાયણિક મુક્ત ખેતીની સાથે પાકના મૂલ્યાંકન માટે “કિસાન ડ્રોન” ના ઉપયોગને પ્રોત્સાહન આપશે.
- નાબાઈ કૃષિ અને ગ્રામીણ સાહસો માટે સ્ટાર્ટ-અપ્સને ધિરાણ આપશે અને આ સ્ટાર્ટ-અપ્સમાં ખેડૂત-ઉત્પાદક સંગઠનો માટે આંતર-ક્ષેત્રીય સહાય, કૃષિ સ્તરે ભાડાના ધોરણે ખેડૂતો માટે મશીનરીનો સમાવેશ કરવામાં આવશે.

અસર:

- કૃષિ પર, PPP મોડમાં ખેડૂતોને ડિજિટલ અને હાઈ-ટેક સેવાઓ પહોંચાડવા, ખેડૂતોને સહાય કરવા માટે કિસાન ડ્રોનના ઉપયોગ જેવા કેટલાક નવા યુગના સુધારાઓની જાહેરાત કરવામાં આવી છે.
- તેવી જ રીતે રાસાયણિક મુક્ત પ્રાકૃતિક ખેતીને પ્રોત્સાહન આપવા, પ્રાકૃતિક, સજીવ ખેતી, આધુનિક સમયની ખેતીની જરૂરિયાતોને પહોંચી વળવા કૃષિ યુનિવર્સિટીઓના અભ્યાસક્રમને અપડેટ કરવા માટેના પગલાઓ અંગે દરખાસ્ત કરવામાં આવી છે.
- તેલીબિયાંનું સ્થાનિક ઉત્પાદન વધારવા અને આયાત પરની નિર્ભરતા ઘટાડવા માટે, તર્કસંગત અને વ્યાપક યોજના લાગુ કરવાની દરખાસ્ત કરવામાં આવી છે.

■ કૃષિ શિક્ષણ અને સંશોધન

- કેન્દ્રીય બજેટ 2022-23માં કૃષિ શિક્ષણ અને સંશોધન માટે ભંડોળની ફાળવણીમાં ઘટાડો થયો છે. બજેટમાં કૃષિ સંશોધન અને શિક્ષણ વિભાગને 8,513 કરોડ રૂપિયાની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે.
- ઉપરોક્ત રકમમાંથી સૌથી વધુ ફાળવણી ભારતીય કૃષિ અનુસંધાન પરિષદને કરવામાં આવી છે.
- પાક વિજ્ઞાનના બજેટમાં 14.35 ટકાનો ઘટાડો કરવામાં આવ્યો છે.
- અંદાજપત્રમાં પશુ વિજ્ઞાન અને કુદરતી સંસાધનોના સંચાલનના નાણાકીય સંસાધનોમાં અનુક્રમે 14.25% અને 17% નો ઘટાડો જોવા મળ્યો હતો.

■ સામાજિક ક્ષેત્ર

- મહિલાઓ અને બાળકો માટે પોષણ
- પ્રધાનમંત્રી પોષણ શક્તિ નિર્મલ કાર્યક્રમ (PM પોષણ)ને બજેટ 2022-23માં 10,234 કરોડ રૂપિયા મળ્યા છે. આ યોજના 6 થી 14 વર્ષની વયના શાળાના બાળકોને રાંધેલું ભોજન પ્રદાન કરવા પર કેન્દ્રિત છે.
- સક્ષમ આંગણવાડી અને પોષણ 2.0 યોજના માટે રૂ. 20,263 કરોડની ફાળવણી કરવામાં આવી હતી. આ સંકલિત બાળ વિકાસ માટે છત્ર યોજનાઓ છે, જેમાં પોષણ અભિયાન, કિશોરીઓ માટેની યોજના, આંગણવાડી સેવાઓ અને રાષ્ટ્રીય શિશુ આયોગ યોજના સામેલ છે. આ યોજનાનો ઉદ્દેશ દેશમાં રોગ અને કુપોષણ સામે આરોગ્ય, સુખાકારી અને રોગપ્રતિકારક શક્તિને પોષતી પદ્ધતિઓ વિકસાવવા પર નવેસરથી ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવાની સાથે પોષક તત્વોની માત્રા, પ્રસૂતિ, પહોંચ અને પરિણામને મજબૂત કરવાનો છે.
- પ્રધાનમંત્રી માતૃ વંદના યોજનામાં પણ બજેટ ફાળવણીમાં વધારો જોવા મળ્યો હતો. આ યોજના સગર્ભા અને સ્તનપાન કરાવતી મહિલાઓને સારો ખોરાક સુનિશ્ચિત કરે છે.

GPSC મુખ્ય પરીક્ષા માટે મહત્વના પ્રશ્નો

- પ્રશ્ન-1:** ક્લાઈમેટ ચેન્જ સામેની લડાઈને ધિરાણ આપવું એ ખર્ચાળ ક્વાયત છે. “ગ્રીન બોન્ડ્સ” આબોહવાના લક્ષ્યોને પહોંચી વળવા અને “ચોખ્ખું શૂન્ય” પ્રાપ્ત કરવા માટે નવીન ધિરાણનો ઉકેલ પ્રદાન કરે છે. વિશ્લેષણ કરો.
- પ્રશ્ન-2:** કેન્દ્રીય બજેટ, 2022 માં જાહેર કર્યા મુજબ રાજકોષીય ખાધને 6.4% પર રાખવાની સરકારની તીવ્રતાને કારણે ખાનગી રોકાણો માટે ધિરાણની ભીડ વધશે અને વ્યાજના દરમાં વધારો થશે. વિવેચનાત્મક રીતે વિશ્લેષણ કરો.
- પ્રશ્ન-3:** “સદાચારી ચક્ર (virtuous cycle) માત્ર ત્યારે જ થઈ શકે છે જ્યારે સરકાર આગળ વધી રહી હોય”, ઊંચા રિટેલ કુગાવાના સમયમાં જાહેર રોકાણની આગેવાની હેઠળની વૃદ્ધિની વ્યૂહરચનાના વિચારથી વાસ્તવિક વૃદ્ધિ ન પણ થઈ શકે. ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-4:** ઈ-મોબિલિટી માટે વિવિધ મોડલ અસ્તિત્વ ધરાવે છે, તેમ છતાં બેટરી સ્વેપિંગ આમાંથી બહાર નીકળવાનો માર્ગ પૂરો પાડે છે, ભારતમાં ઈ-મોબિલિટી ક્રાંતિની શરૂઆત થઈ છે. તપાસ કરો.
- પ્રશ્ન-5:** “ડિજિટલ કરન્સી”થી તમે શું સમજો છો? શું ક્રિપ્ટો કરન્સી હાલના સ્વરૂપોમાં ખરેખર ડિજિટલ ચલણ છે અથવા ફક્ત ડિજિટલ સંપત્તિ છે? વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-6:** “હબ એન્ડ સ્પોક” મોડેલ પર આધારિત ડિજિટલ યુનિવર્સિટી સ્થાપવાનો પ્રસ્તાવ શિક્ષણ ક્ષેત્રમાં ક્રાંતિ લાવી શકે છે. મોડેલને વિસ્તૃત કરો અને આવી યુનિવર્સિટીની અસરનું વિશ્લેષણ કરો.
- પ્રશ્ન-7:** બજેટ-2022માં નવનિર્મિત “નેશનલ ટેલિ-મેન્ટલ હેલ્થ પ્રોગ્રામ” માનસિક સ્વાસ્થ્ય ને લગતા મુદ્દાઓને દૂર કરવામાં ઘણી મદદ કરી શકે છે. રાષ્ટ્રીય સ્વાસ્થ્ય નીતિ 2017, ટેલિમેડિસિન ઇકોસિસ્ટમને ધ્યાનમાં રાખીને આ કાર્યક્રમની ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-8:** 75 જિલ્લાઓમાં 75 ડિજિટલ બેંકિંગ એકમોની દરખાસ્ત એક નાનું પગલું છે, પરંતુ ડિજિટલ બેંકિંગ તરફ ચોકકસ દબાણ છે. ગ્રામીણ ભારત માટે ઈટલ બેંકિંગના ફેલાવા અને સંભવિતતાનું વિશ્લેષણ કરો.
- પ્રશ્ન-9:** 5G માટે ઇકોસી ટેમ બનાવવા માટે “ડિઝાઈન-સંચાલિત ઉત્પાદન યોજના”થી આત્મનિર્ભર ભારતના દ્રષ્ટિકોણને વેગ મળશે. સ્પષ્ટ કરો.
- પ્રશ્ન-10:** “બ્લોકચેન-સક્ષમ ડિજિટલ ચલણ વધુ કાર્યક્ષમ અને સસ્તું ચલણ મેનેજમેન્ટ સિસ્ટમ તરફ દોરી જશે”. વિશ્લેષણ કરો.

icerajkot

joinicerajkot.com
join our whatsapp

icerajkotoofficial
join official telegram channel

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાની લેટેસ્ટ માહિતી અને ફ્રી મટીરિયલ્સ
તેમજ રેગ્યુલર કન્ટેન્ટ અફેર્સ મેળવવા માટે
નીચે આપેલા અમારા
Social Media Icon પર Click કરો.

JOIN OUR WHATSAPP GROUP
joinicerajkot.com

JOIN OUR TELEGRAM
t.me/icerajkotofficial

YouTube
ICE RAJKOT

Instagram
ICE RAJKOT

Facebook
like | comment | share
ICE RAJKOT

twitter
ICE RAJKOT